

Střednědobá lokální strategie základního vzdělávání v Bílině

Obsah

Obsah.....	2
Preambule.....	3
Základní charakteristika města	4
Školská zařízení v Bílině.....	7
Školy zřizované Ústeckým krajem:.....	9
Přehled městem zřizovaných vzdělávacích organizací	10
Služby pro vzdělávání v Bílině.....	18
Vzdělávací politika v Bílině	23
Silné a slabé stránky základního vzdělávání v Bílině	26
Vyhodnocení potřeb.....	29
Oblast intervence město Bílina – školy.....	32
Oblast intervence: Škola – žák/rodina	37
Oblast intervence: Škola – učitel.....	47
Shrnutí návrhové části	51
Závěr a doporučení	54
Seznam zkratek:.....	55
Seznam obrázků:.....	56
Seznam tabulek:.....	56
Editorial:.....	56

Tento produkt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Preambule

Podstatou vzdělávací politiky je odpovídat na otázku, jak by měl být organizován a rozvíjen vzdělávací systém, aby přispíval k rozvoji společnosti, demokratického vládnutí, uplatnění jednotlivců v měnícím se světě i ke konkurenceschopnosti státu. Ve většině vyspělých zemí je obvyklé, že základní principy, obecné cíle a hlavní směry rozvoje vzdělávání jsou předem formulovány prostřednictvím koncepčních či strategických dokumentů, které po svém formálním přijetí vedou konkrétní kroky tvůrců politiky na všech úrovních.

Komparativní výzkumy ukazují, že vzdělání přináší jednotlivcům i celé společnosti řadu nezpochybnitelných přínosů, a to jak ve smyslu úzce materiálních, tak v široké škále dalších oblastí. S nižším dosaženým vzděláním je naproti tomu spojována řada společensky rizikových faktorů. Aktuální údaje přinášejí přesvědčivé důkazy o tom, že se rovněž v České republice s vyšším dosaženým vzděláním výrazně zvyšují nejen znalosti, dovednosti, schopnosti a postoje absolventů, ale výrazně stoupá spokojenost člověka související jak s jeho lepším postavením na trhu práce, tak s celou řadou neekonomických přínosů. Lidé s vyšším vzděláním se v současné společnosti uplatňují celkově lépe, mají výrazně vyšší příjmy, jsou mnohem méně ohroženi dlouhodobou nezaměstnaností a vykazují rovněž větší ekonomický přínos celé společnosti. Vzdělání má také řadu dalších pozitivních efektů: lidé s vyšším vzděláním se například dožívají vyššího věku, jsou méně náchylní ke zdravím ohrožujícím návykům, více se občansky angažují a celkově hodnotí svůj život jako spokojenější. Je možné, že s rostoucím podílem vzdělanějších osob se některé komparativní výhody této skupiny oproti zbytku populace mohou oslabovat (např. relativní výše příjmů), na řadu dalších naproti tomu nemá jejich zastoupení v populaci negativní vliv.¹

Návrh střednědobé lokální strategie rozvoje základního vzdělávání v Bílině vychází z předpokladu, že pro období 2015/2016 – 2018/2019 je třeba stanovit množství priorit, o jejichž dosažení se bude systematicky usilovat. Obecně k rozvoji vzdělávacího systému směřuje celoživotní učení, tak aby bylo naplňováno základní vzdělávání, mezi které lze zařadit osobnostní rozvoj jednice vedoucí ke zvýšení kvality lidského života, udržování a rozvoj kultury jako soustavy sdílených hodnot, rozvoj aktivního občanství vytvářející předpoklady pro demokratické vládnutí a přípravu na pracovní uplatnění.

Analýza místní situace se týká základního vzdělávání v Bílině. Město Bílina zřizuje 3 základní školy, které jsou demograficky zasazeny do největších sídlišť co do počtu obyvatel, kterými město disponuje. V sídlišti Pražské předměstí I. se nachází základní škola v ulici Aléská. Zejména pro obyvatele sídliště Za Chlumem slouží také stejně nazvaná základní škola a v Mosteckém předměstí se nachází základní škola v ulici Lidická.

¹ V komparativní perspektivě Education at a Glance 2013. OECD Indicators (2013). Řadu ekonomických i neekonomických efektů vzdělávání v ČR na základě šetření PIAAC detailně hodnotí Jana Straková – Arnošt Veselý (eds.), Předpoklady úspěchu v práci a v životě. Výsledky mezinárodního výzkumu dospělých OECD PIAAC (Praha, 2013).

Základní charakteristika města

Lázeňské město Bílina se nachází na okraji Českého středohoří, jižním směrem od okresního města Teplice, v Ústeckém kraji. Poloha na hlavním silničním a železničním tahu mezi Mostem a Teplicemi činí z Bíliny důležité hospodářské centrum zdejšího kraje. V Bílině žije na katastrální výměře 32,39 km² přibližně 16 000 obyvatel.²

Přes industriální podobu města má město i své historické jádro, které je od roku 1992 městskou památkovou zónou. Na panelových sídlištích (Za Chlumem, U Nového nádraží, Pražské předměstí a Újezdské předměstí) obývá naprostá většina obyvatel. Obyvatelé zde pracují v okolních dolech, elektrárně, sklárnách a dalších závodech. Z důvodu strukturálních změn je zde také vysoký podíl nezaměstnaného obyvatelstva. Mnoho lidí zde mají pouze základní kvalifikaci, z toho vyplývá, že mají ztížený vstup na trh práce a špatně se uplatňují a prosazují.

Město má několik vyloučených lokalit, kde se koncentrují lidé závislí na sociálních dávkách nebo příležitostně pracující v šedé ekonomice. Město díky komunitnímu plánování průběžně vyhodnocuje situaci a vytváří i terénní programy.

Město se potýká s podílem nezaměstnaných kolísajícím mezi 8 a 9 % (duben 2015). Dosažitelní uchazeči o zaměstnání se drží v počtu kolem 1 050 na celkovém obyvatelstvu v produktivním věku, které je asi 11 600. Hlavním problémem je však dlouhodobá nezaměstnanost. Příčiny dlouhodobé nezaměstnanosti v Bílině lze především spatřovat jako důsledek sociálního vyloučení, diskriminace na základě věku, etnika či stigmatizace, restrukturalizace pracovního trhu v 90. letech, tolerance černého trhu práce a především nízké úrovně vzdělání.

Sociálně vyloučené lokality

Vzdělávání a jeho strategie má vazbu na nepříznivou sociálně demografickou skladbu. První sociálně vyloučenou lokalitu tvoří Teplické předměstí. Sídlíště je nyní považováno za „romské“. Množina obyvatel panelových domů je však smíšená. Na celém sídlišti na Teplickém předměstí už není ani jeden byt patřící městu. Nejvíce Romů bydlí ve třech sedmipatrových panelových domech a v podlouhlém bloku, ve kterém se nachází obchodní centrum. Velkým problémem je migrace. Dříve z Kladna a Žatce, později ze Slovenska a v dnešní době je častá migrace mezi Duchcovem, Krupkou a Teplicemi. Na samotném sídlišti bydlí asi dva tisíce obyvatel Bíliny. Problémem je kriminalita, kterou páchají především děti a mladiství. Dalším závažným problémem je užívání drog a gamblerství. Častým jevem je vysoká zadluženost domácností. Druhou sociálně vyloučenou lokalitou je Důlní ulice s tzv. „azylovým domem“. Jedná se spíše o místní pojmenování ubytovny, jelikož služba není registrovaná.

²Atlas Česka. Bílina lázeňské město [on-line]. Dostupné z: <http://www.mesta.atlasceska.cz/bilina/> [cit. 10. 5. 2015].

Ubytovna vznikla v roce 1995 především jako městská ubytovna pro neplatiče z městských nebo jiných nájemních bytů pro sociálně slabé a pro rodiny nacházející se v krizové situaci. Vlastníkem budovy je město Bílina. Průměrně zde žije dle nájemních smluv 25 osob.

Významněji jsou rozšířeny drobné krádeže. Problémem je zadlužování u nebankovních institucí půjčujících na vysoký úrok. Vyskytuje se zde prostituce, prodej drog, krádeže a lichva, často také gamblerství, narkomanie a alkoholismus.

Tyto dvě sociálně vyloučené lokality jsou vymezeny v Analýze, která však vznikla v roce 2006. Objevují se další oblasti: ul. Antonína Sovy, Maxe Švabinského, Radovesická, sídliště Za Chlumem.

Tabulka 1 - Vývoj obyvatelstva v Bílině

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Stav obyvatel k 1.7.	15 724	15 747	15 656	15 739	15 831	15 896	15 839	15 838	15 914	16 570	16 703
Stav obyvatel k 31.12.	15 714	15 669	15 709	15 731	15 883	15 903	15 790	15 835	15 852	16 703	16 884
Živě narození	166	199	198	188	215	193	173	164	157	153	132
Zemřelí	150	170	172	166	176	174	172	149	173	177	170
Přistěhovalí	373	421	468	553	543	398	356	373	555	1 419	886
Vystěhovalí	413	495	454	553	430	397	470	442	522	544	667
Celkový přírůstek:	-24	-45	40	22	152	20	-113	-54	17	851	219

Zdroj: Demografická ročenka měst ÚK <https://www.czso.cz/csu/czso/demograficka-rocenka-mest-2013-a3uhshx3k1>

V současné době je zde celkem sedm mateřských škol sdružených do tří právních subjektů. Celková kapacita mateřských škol je 475 dětí a je téměř naplněna. Základní školy, zřizované městem Bílina, jsou tři. Poradenskou podporu rodinám i školám poskytuje speciálně pedagogické centrum při Základní škole Aléská a Pedagogicko-psychologická poradna v Teplicích, která zřídila na téže škole své detašované pracoviště. Na sekundární studium v Bílině lze navázat pouze na místním gymnáziu.

Aktuální vzdělanostní strukturu v samotné Bílině je obtížné zjistit. Uvádíme alespoň kontextuální údaje za celý obvod obce s rozšířenou působností Bílina, který byl předmětem zjišťování sčítání lidu, domů a bytů v letech 2001 a 2011. Z tabulky níže je patrné opravdu mírné zlepšení v přírůstku vzdělaných obyvatel.

Tabulka 2 – Vzdělanostní struktura za ORP Bílina

		2001	2011
Obyvatelstvo 15-leté a starší		13 142	12 900
v tom	bez vzdělání	130	140
podle	základní vč. neukončeného	4 161	3 352
stupně	vyučení a stř. odborné bez mat.	5 519	4 749
vzdělání	úplné střední s maturitou	2 503	2 597
	vyšší odborné a nástavbové	286	300
	vysokoškolské	380	567
	nezjištěné vzdělání	163	-

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001 a 2011

Bílina má o něco méně vzdělané obyvatelstvo než např. Ústecký kraj, kde v roce 2011 činil podíl osob se základním vzděláním (i nedokončeným) 21,5 %, vyučených je asi 34 %, 28 % má středoškolské vzdělání vč. VOŠ, a necelých 7 % má vysokou školu, bez vzdělání je v ÚK necelé jedno procento. U části občanů vzdělání nebylo zjištěno.

Další tabulka uvádí počet dětí hlášených v Bílině ve věku do 14 let, mapujeme tedy cílovou skupinu vzdělávacích institucí v Bílině.

Tabulka 3 – Vývoj počtu dětí v Bílině

	0-14 let	(%)	obyvatelstvo celkem
2004	2 719	17,03	15 714
2007	2 698	17,15	15 731
2010	2 694	17,06	15 790
2013	2 636	15,78	16 703

Zdroj: ČSÚ (vlastní výpočet)

Školská zařízení v Bílině

Ke vzdělávání ve městě Bílina přispívají příspěvkové organizace zřízené městem a příspěvkové organizace zřízené krajem. Dále zde působí i dvě pedagogická poradenská pracoviště (speciálně pedagogické centrum a pedagogicko-psychologická poradna). Další poradenství poskytují výchovní poradci na každé škole. Poradenství sociálního charakteru poskytuje Člověk v tísni, o. p. s.

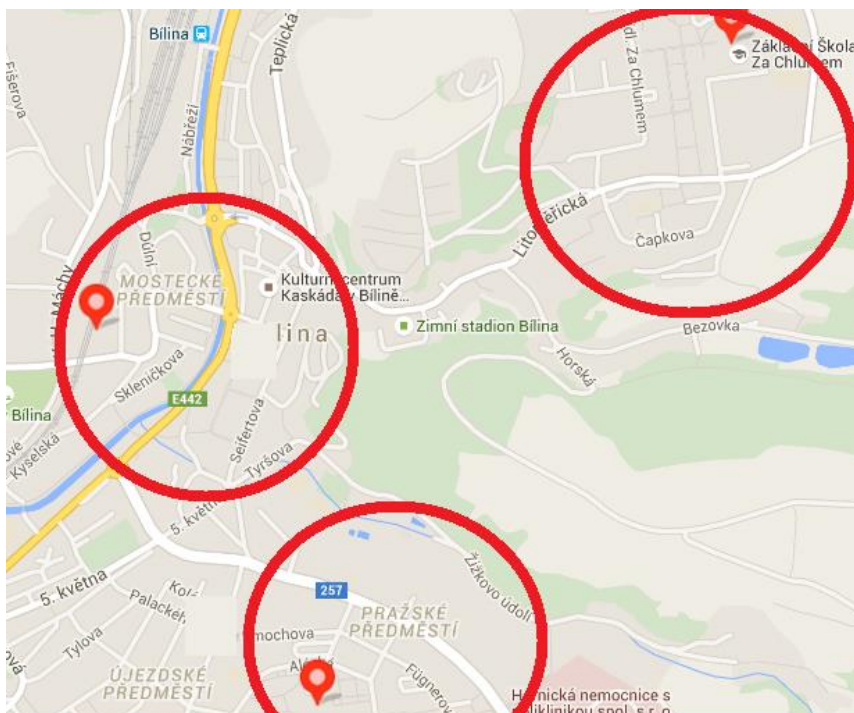
Všechny základní školy jsou subjekty veřejného vzdělávání, které si svou činností na sebe a svůj provoz nejsou schopna zajistit vlastními příjmy, přesto však je třeba a je i obecně žádoucí, aby fungovala. Soukromý subjekt v Bílině činný není.

Ve městě se nacházejí čtyři základní školy, z nichž jedna, Základní škola praktická v Bílině, je zřizována Ústeckým krajem. Rovněž tak, jako místní gymnázium. V současné době kapacitně vyhovují.

Ve školním roce 2013/2014 bylo ve městě celkem 1 420 žáků základních škol, kteří jsou nejen z Bíliny, ale i z okolních obcí, kde nejsou školy nebo již nemají druhý stupeň. O výchovu ve školách zřízených městem Bílina a jejich provoz nyní pečuje 142 pracovníků z toho 104 pedagogů.

Základní školy v Bílině jsou úplné s devíti postupnými ročníky a člení se na první a druhý stupeň. První stupeň je tvořen prvním až pátým ročníkem a druhý stupeň šestým a devátým ročníkem. Dvě základní školy v Bílině (ZŠ Lidická a ZŠ Za Chlumem) zřizují také přípravné třídy, které jsou určeny žákům ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí, v minulosti byla přípravná třída zřízena i na ZŠ Aléská. Škola je připravena jej znovu otevřít, ale tento záměr neschválil zřizovatel, město Bílina.

Vzdělávání v přípravné třídě usiluje o snazší zařazení dítěte do prvního ročníku ZŠ a o dobrý start v první třídě. Školní vzdělávací program je vypracován na základě rámcového vzdělávacího programu

Obrazek 1 – Rozmístění základních škol v Bílině

pro předškolní vzdělávání s přihlédnutím k vzdělávacímu obsahu přípravných tříd ve školním vzdělávacím programu.

V Bílině funguje systém spádových oblastí, tzn., že přípravné třídy nemají za následek to, že by se na některé škole kumulovali žáci pocházející ze sociálně znevýhodněného prostředí. Navíc kapacita bílinských ZŠ je dostatečná a není zcela naplněna. Všechny školy v souladu se vzdělávacím plánem dělí třídy na skupiny, dle podmínek školy a charakteru vyučovacích předmětů a v souladu s požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví žáků.

Školy jsou relativně dostatečně vybaveny odbornými učebnami, na výuku chemie, fyziky, přírodopisu, výtvarné výchovy, dílny pěstitelských prací, učebnu hudební výchovy, počítačové učebny. Školy jsou personálně obsazeny kvalifikovanými pracovníky. První stupeň je zpravidla plně kvalifikovaný. Na školách po novele zákona č. 563/2004 jsou nekvalifikovaní učitelé pouze ti, kteří započali studium před 1. 1. 2015.

Město Bílina **zřizuje tři** základní školy, které uskutečňují základní vzdělávání v souladu s cíli základního vzdělávání uvedenými v § 44 a podle vzdělávacích programů uvedených v § 3, § 4 a § 5 zákona 561/2004 Sb. (školský zákon). Dále také pro zájmové vzdělávání uskutečňují zájmové vzdělávání podle § 111 a podle vzdělávacích programů uvedených v § 5 zákona č. 561/2004 Sb.

Dalším subjektem primárního vzdělávání je i základní škola praktická. Podobně jako gymnázium je ale jejím zřizovatelem Ústecký kraj.

Terciální sektor není stabilně zastoupen. Avšak přesto zde je poskytováno vysokoškolské vzdělání soukromými vysokými školami.

Školy zřizované Ústeckým krajem:

Zřizovatelem Základní školy praktické v Bílině je Ústecký kraj. Cílem zařízení je umožnit vzdělání nejen žákům s lehčím postižením, ale hlavně vzdělání žákům se středním a těžším mentálním postižením. Základní škola praktická v Bílině byla otevřena v roce 1963 jako internátní pavilónová škola se šesti třídami. V té době navštěvovalo školu 110 dětí. V budově, která je od hlavní budovy vzdálena cca 150 m, jsou k dispozici tři učebny. Tyto učebny jsou vybaveny pro výuku I. stupně. Žáci dále využívají tělocvičnu, keramickou dílnu, počítačovou učebnu, posilovnu, třídu pro výuku hudební výchovy, interaktivní učebnu spojenou s žákovskou knihovnou, kuchyňku, třídu pro výuku dívčího a chlapeckého pracovního vyučování, zahradu a školní hřiště. V odpoledních hodinách nabízí škola formou kroužků odpolední využití volného času. Škola nabízí jako jedna z mála v kraji dětem dojíždějícím z málo přístupných obcí, dětem s výchovnými problémy a dětem s doporučením z oddělení orgánu sociálně právní ochrany dětí, celotýdenní pobyt na internátě, který má kapacitu 39 míst. Školu pravidelně navštěvují pracovnice speciálně pedagogického centra, které poskytují odbornou pomoc žákům školy.

Jediným poskytovatelem sekundárního vzdělávání je **bílinské gymnázium**, které funguje jako pracoviště sdružené od roku 2008 do organizace s názvem Podkrušnohorské gymnázium Most, příspěvková organizace, pracoviště Bílina. Některé bílinské děti sem odcházejí z bílinských základních škol, i to je důvod, proč město gymnázium v Bílině finančně podporuje. V osmi třídách je zde k maturitě připravováno přibližně 230 žáků.

Gymnázium Bílina
Podkrušnohorské gymnázium, Most, pracoviště Bílina

Veřejné vysoké školy nemají v Bílině zastoupení. Soukromé vysoké školství však v okamžik zpracování tohoto dokumentu přítomno ve městě Bílina je. Vysoká škola Zdravotnictva a sociální práce sv. Alžbety, n. o., detašované pracoviště Praha využívá výukové prostory v Bílině, a proto lze říci, že i vysokoškolské vzdělání je zde poskytováno. Ovšem jeho význam na systém vzdělávání a pro město Bílina je patrně marginální.

Přehled městem zřizovaných vzdělávacích organizací

Základní škola, Bílina, Aléská 270, okres Teplice, příspěvková organizace

Ředitelka: Mgr. Božena Holková

Kontakt: tel. 417 829 127, reditelka@zsaleska-bilina.cz, IČO 65639600

Název školního vzdělávacího plánu: Škola dialogu

Areál školy se nachází na okraji města (v sídlišti Pražské předměstí), v klidné části, uprostřed panelové zástavby. Areál školy se dělí do šesti propojených částí – vstupní budova s šatnami s připojením na dvě tělocvičny, budova školní družiny se školní jídelnou, budova druhého stupně, kde sídlí vedení školy a administrativa, budova prvního stupně. Škola má šest atrií, kde mohou žáci pobývat v příjemném prostředí. V atriích probíhá i výuka. Poslední částí je budova dílen.

Škola má k dispozici dvě školní hřiště – s umělým povrchem a s umělou trávou. Hřiště s umělým povrchem je rozšířeno o běžecký ovál a doskočiště pro skok daleký. Využití plochy je multifunkční. Obě hřiště jsou využívána pro výuku, činnost školní družiny i zájmovou činnost žáků. V odpoledních a večerních hodinách od března do října jsou hřiště plně k dispozici dětem a mládeži z okolního sídliště. Dospělí si mohou hřiště pro svoji činnost pronajmout.

Škola je dobře vybavena učebními materiály a klasickými pomůckami. K výuce je možné využívat 85 počítačů vč. notebooků a tabletů. Školní síť umožňuje lepší komunikaci mezi pedagogy a zároveň ukládá data na jedno místo. Při výuce jsou využívány nejenom počítače, ale i výukový software. V budově pro druhý stupeň má škola vyčleněno 10 odborných učeben. Jsou to učebny chemie a fyziky, výtvarné výchovy, přírodopisu, jazyková laboratoř, učebna dějepisu, počítačová učebna, dílna, multimediální učebna, školní kuchyňka, knihovna, ale také 16 interaktivních tabulí. Ve třídách druhého stupně jsou instalovány dataprojektory. Na odborné učebny navazují kabinety se školními sbírkami a pomůckami, které jsou průběžně doplňované o nové. Na škole probíhají postupně opravy – výměna dlažeb, parapety, osvětlení, tělocvičny atp. Stravování je zajištěno ve vlastní kuchyni se školní jídelnou. Počet strážníků je 405. Ve školní jídelně se stravují také zaměstnanci školy. Jídelna je prostorná s upravenou akustikou. Vybavení kuchyně odpovídá normám a je podle potřeby doplňováno.

ZŠ je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Celkem je na 1. stupni 15 tříd (2-4 třídy v ročníku). Na 2. stupni je 8 tříd (2 třídy v ročníku). Škola nabízela i přípravnou třídu, která však nebyla otevřena. V roce 2014 školu navštěvovalo 555 žáků. Z tohoto počtu cca 30 % žáků do školy dojíždí z okolních obcí. Školu

navštěvují i integrovaní žáci s poruchami učení a zdravotním postižením, kteří jsou individuálně integrováni. Školu navštěvuje 5 žáků, kteří potřebují ke vzdělávání pomoc pedagogického asistenta a dále 2 nadaní žáci, kterým je poskytováno vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

Z celkového počtu **pedagogických pracovníků** je asi 11,9 % nekvalifikovaných, všichni však studují vysokou školu. Škola má celkem 55 zaměstnanců. Díky přítomnosti speciálně pedagogického centra má škola velmi pestrout kvalifikační stratifikaci pracovníků (psycholog, speciální pedagog, asistenti pedagoga). Speciálně pedagogické centrum poskytuje služby asi 618 klientům za rok, většina je z bílinských škol, ale dojíždějí sem i klienti ze škol mosteckých a teplických.

Ve stejné budově jako školní jídelna je také školní družina se čtyřmi odděleními s kapacitou 120 dětí. Kapacita školní družiny je naplněná. Ve školní družině se pracuje dle měsíčního plánu. Práce ve školních družinách je motivována tématem pro celý školní rok (např. vesmír). Děti plní úkoly a sbírají body. Provoz družiny je od 5:30 hod. do 16 – 18 hodin. Škola také nabízela 8 zájmových kroužků – bruslení, pohybové hry, školní časopis, tanec, keramika apod.

Zajímavostí v práci školy s rodiči jsou tzv. „hovorové hodiny“. Jde o setkání vyučujících s rodiči i žáky zároveň. Hovory se zaměřují na společné provedení hodnocení a sebehodnocení výsledků vzdělávání, chování dětí. Zároveň jsou při rozhovorech stanovovány cíle a úkoly pro další období. V průběhu setkání učitel vede k tomu, aby všechny tři strany měly možnost vyjádřit se ke všemu projednávanému, dotazovat se apod. Žák se tak nestává pasivním objektem vzdělávání, ale přichází aktivně, společně s rodiči, konzultovat dosahované výsledky svého vzdělávání.

Škola se aktivně účastní projektů a kampaní, pořádá exkurze, výlety, celoškolské akce organizuje školy v přírodě apod. Účastnila se projektu Peníze EU školám, Ovoce do škol a dalších projektů EU.

Obrázek 2 – Vstupní prostor do ZŠ Aléská

Základní škola, Bílina, Lidická 31/18, okres Teplice, příspěvková organizace

Ředitelka: Bc. Mgr. Ivana Svobodová

Kontakt: tel. 417 823 170, reditelka@zslidicka.cz, IČO 65639626

Název školního vzdělávacího plánu: Duhová škola

Budova je z roku 1923 a vznikla jako první česká škola v Bílině. Budova je moderně vybavená s opravenou fasádou a plastovými okny. Plně vyhovuje současným školním podmínkám. Škola má jednu tělocvičnu a nemá vlastní venkovní hřiště, ale vzhledem k blízkosti gymnázia využívá jeho tělocvičny a žáci docházejí na blízký atletický stadion.

Dvě počítačové učebny jsou vybaveny 40 počítači, které slouží k výuce žáků, dále jsou k výuce k dispozici notebooky, jazyková učebna *Robotel*. Všechny učebny jsou vybavené počítačem, dataprojektorem a interaktivní tabulí. Učebny prvního stupně jsou navíc vybavené vždy dvěma nejmodernějšími počítači typu *All in one* pro výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Kromě notebooků pro žáky má škola dalších 20 notebooků k dispozici pro učitele. Pro informování rodičů a žáků o aktivitách školy slouží vzdělávací obrazovka Antraxion v níž o přestávkách běží mediální práce žáků školy.

Jedná se o úplnou školu s devíti postupnými ročníky. Má celkem 17 tříd. Ve školním roce 2014/2015 ji navštěvovalo 332 žáků a 19 dětí v přípravné třídě. Školu navštěvuje zhruba 51 % žáků se sociálním znevýhodněním, 18 žáků se specifickými poruchami učení, 5 žáků se zdravotním znevýhodněním a 1 žák mimořádně nadaný.

Ve škole pracuje kvalifikovaný pedagogický sbor 23 učitelů, z nichž 3 si dokončují vysokoškolské studium, jinak jsou všichni plně kvalifikovaní. 8 učitelů má navíc vystudovanou speciální pedagogiku.

Vzhledem k velkému zastoupení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami školní vzdělávací program klade důraz na výuku českého jazyka, která je ve všech ročnících hodinově posílena. Od praktického zvládnutí českého jazyka se totiž odráží úspěšnost i v dalších předmětech. Dlouhodobě, ještě před povinným zavedením ze strany MŠMT ČR, škola nabízí výuku druhého cizího jazyka od sedmého ročníku. Žáci v prvním a druhém ročníku mají možnost se vyučovat anglickému jazyku jako nepovinnému předmětu.

V sedmém ročníku si žáci nejčastěji volí mediální výchovu, která je nabízena žákům v nižších ročnících jako kroužek. Škola se cíleně ve svém školním vzdělávacím plánu zaměřuje na oblast profesní orientace. Kromě klasických informací škola také pořádá exkurze do středních škol a podniků, jichž se kromě žáků účastní i jejich rodiče. Škola sleduje sociální klima ve škole a pravidelně je vyhodnocuje v dotazníkovém šetření rodičů, žáků a učitelů. Šetření má vysokou návratnost.

Školní družina má dvě oddělení se stoprocentně naplněnou kapacitou 50 dětí. V rámci školní družiny mají děti možnost také navštěvovat její zájmové kroužky – pěvecký, keramický a výtvarný. Pro školní družinu a přípravnou třídu škola vybudovala hřiště. Pro všechny žáky školy jsou určeny zájmové kroužky – pěvecký, výtvarný, divadelní, ruční práce a turistický, který má v současné době více než 100 členů a nabízí dětem náplň volného času také o sobotách.

Škola se zapojuje do různých projektů a aktivit, které vedou k posílení kompetencí žáků nebo dalšímu vzdělávání pedagogů – např. Ovoce do škol, EU peníze školám, Cestou kvality (autoevaluace), Cestou inkluze apod. Sama pravidelně realizuje výjezdy do škol v přírodě, lyžařský výcvik, jazykově poznávací pobyty v zahraničí (např. Itálie, Anglie), jazykový kurz s rodilým mluvčím, školní akademie apod. Zapojuje se do různých soutěží nejen sportovních, ale také v oblasti zdravého životního stylu nebo finanční gramotnosti, v nichž dosahuje velmi dobrých výsledků i na celonárodní úrovni.

Obrázek 3 – Průčelí ZŠ Lidická

Základní škola, Bílina, Za Chlumem 824, okres Teplice, příspěvková organizace

Ředitelka: Mgr. Eva Flenderová

Kontakt: tel. 417 823 663, flenderova@zschlum.cz, IČO 65639618

Název školního vzdělávacího plánu: Škola pro život

Pavilonová budova byla zkolaudována v roce 1972.

Budova je vyhovující, nově zateplená, s plastovými okny a poskytuje pro výuku i zájmové vzdělávání dostatek prostoru. Výborné podmínky jsou pro tělovýchovu a sport. Jsou zde dvě tělocvičny. Venkovní areál má atletický ovál a hřiště s umělým povrchem. Sportoviště je otevřeno pro veřejnost dle provozního řádu.

Škola má velmi dobře vybavené učebny s moderním školním nábytkem, který zohledňuje individuální výšku žáků a umožňuje nastavení pracovní desky. Škola má 9 odborných učeben, 2 počítačové učebny, 5 oddělení pro školní družinu a zcela nově vybavenou cvičnou kuchyňku. Pobyt dětem ve škole usnadňují i nové šatní skříňky, které se postupně obnovují. Zároveň se postupně mění podlahové krytiny.

Škola je nadstandardně vybavena. V každé kmenové a odborné učebně je počítač připojený na internet, projektor a interaktivní tabule. Z nedávných významných investic je nutné jmenovat vydláždění atrií, rekonstrukci vstupních prostor nebo opravu povrchů na hřišti. Plášť budovy je zateplen a okna jsou vyměněna za plastová. Přístup do školy je bezbariérový a vstupní atria nově rekonstruovaná. Pavilonové uspořádání s atrií vytváří zajímavé prostory sloužící pro oddech žáků. Velké atrium je možné využít na výuku přírodopisu pořízená z dotačních prostředků a také malá zahrada pro výuku pěstitelských prací. Nově vybavená žákovská knihovna s interaktivním počítačovým systémem slouží učitelům a žákům. Škola má svou vlastní jídelnu s kapacitou, kde se připravuje až 350 obědů denně. Z potřebných investic do budoucna je zapotřebí vybavit přípravnou třídu interaktivní tabulí, pokračovat v rekonstrukci šaten, výměně podlahových krytin, pořízení nábytku do kabinetů, zlepšit zabezpečení objektu školy a změnit tepelné pohodlí v ateliéru výtvarné výchovy. Zpříjemnění vzhledu si vyžaduje i školní jídelna. Budova je však plně vyhovující a plně odpovídá potřebám školy.

Škola má v obou stupních 24 tříd s 560 žáky. Počet dětí dojíždějících z jiných obcí se pohybuje asi kolem 10 žáků, ze sociálně znevýhodněného prostředí je asi 100 žáků. Počet integrovaných žáků se pohybuje kolem 30 a převažují vývojové poruchy učení a 3 žáci mají kombinované postižení (sluchové a zrakové). Škola zaměstnává 1 asistenta pedagoga. Ve školním roce 2014/2015 byly ještě zaměstnání městem další 2 asistenti pedagoga v rámci projektu financovaného z ESF. Škola též zřizuje přípravnou

...
třídu, kam dochází 15 až 17 dětí. Vzhledem k zájmu rodičů bude škola navyšovat počet žáků v přípravných třídách na 19. Ve výchovném působení na žáky se osvědčily smlouvy uzavřené přímo se žákem. V ní žák potvrdí své problémy a vůli na nich pracovat. Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, zejména se SPC v Bílině a Lounech je na vysoké a dobré úrovni. Díky spolupráci i s orgánem pro sociálně právní ochranu dětí se dařilo zajišťovat odborná vyšetření a péči dětem z dysfunkčních rodin. Škola poskytuje doučování a též na něm spolupracuje s nízkoprahovým centrem v Bílině. Zvláštní pozornost je věnována logopedii. Cvičení zajišťují kvalifikovaní učitelé přímo na škole. Pedagogové zařizují spolupráci s úřadem práce a pořádají exkurse do středních škol a závodů. Mnohé aktivity jsou připravovány v součinnosti s Židovskou obcí Teplice. V rámci projektu EU peníze školám vznikla celá řada didaktických materiálů pro využití na interaktivní tabule.

Škola má stálý kvalifikovaný pedagogický sbor. Jeho členové si prohlubují kvalifikaci i dovednosti. Mnohé vzdělávací aktivity dalšího vzdělávání probíhají přímo ve škole.

Školní družina má kapacitu 160 žáků a je obsazena počtem 155 žáků. Poptávka po družině je s kapacitou dlouhodobě vyrovnána. S vyšším věkem dětí zájem o družinu upadá. Široká je nabídka kroužků (keramika, „korálkování“, „šikovné ručičky“, tanec, atletika, odbíjená apod.). Kroužky jsou přístupné všem žákům, ovšem děti staršího školního věku již o organizované nabídky volného času zájem nejeví. Vychovatelky v družině organizují mnohé výlety, na které přispívá jak žák, tak škola.

Škola je velmi angažovaná v projektech a mimo vlastních akcí (např. Chlumiáda, školní akademie, lyžařské výcviky) se zapojila do projektů Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR, projektu Ústeckého kraje s názvem Přírodovědné a technické vzdělávání, Ovoce do škol atd.

Obrázek 4 – Atrium ZŠ Za Chlumem

Dům dětí a mládeže Bílina

Ředitelka: Krista Sýkorová

Kontakt: Havířská 529 / 10 418 01 Bílina, tel. 417 821 577, www.ddmbilina.cz

Dům dětí a mládeže Bílina (DDM) je školské zařízení s pětapadesátiletou tradicí, které poskytuje naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Hlavní úkoly zájmového vzdělávání plní v souladu s prostorovými, personálními a finančními podmínkami. Zájmové vzdělávání je realizováno ve všech typech hlavní činnosti: pravidelné, příležitostné, spontánní, táborové a pobytové, osvětové a metodické, práci s talenty, v soutěžích a přehlídkách. Všechny typy zájmového vzdělávání jsou otevřeny všem věkovým kategoriím bez ohledu na místo bydliště.

Činnost DDM Bílina je realizována v sídle organizace v ulici Havířská 529/10, Bílina. Čtyřpodlažní budova poskytuje dobré prostorové podmínky pro zájmovou činnost, nachází se v ní klubovny poskytující prostory pro: automodelářství, elektro a technická dílna, cvičná kuchyňka a jídelna, výpočetní technika s interaktivní tabulí, keramika (2 pece, 1 hrnčířský kruh), šperkařská dílna, herna – Xboxy, výtvarná dílna 2x – vybavení na scrapbooking a další techniky, fotoateliér, Tiffany dílna – vybavení na práci se sklem, malý zrcadlový sál na balet, tanec, aerobik, tělocvična – vybavení na stolní tenis, gymnastiku, cvičení na spec. trampolínách, jumping, kruhový trénink, míčové sporty, kendó a dvě všeobecné klubovny. V suterénu budovy: Rodinné centrum Klokánek – velký sál s horolezeckou stěnou pro děti předškolního věku, prostory pro hru a oddech. K objektu je přilehlá velká zahrada s inline oválem na malé zahradě jsou houpačky, prolézačky, pískoviště. Materiální vybavení budovy DDM Bílina je na dobré úrovni a je průběžně modernizováno a doplňováno dle finančních možností a potřeb účastníků.

Činnost DDM Bílina zajišťuje pracovní kolektiv, tvořený 6 interními pedagogickými pracovníky a 6 ekonomicko-správními pracovníky. V zařízení pracuje cca 50 – externích pracovníků, kteří zajišťují pravidelnou, příležitostnou, spontánní a táborovou činnost. Všichni mají předepsané pedagogické vzdělání, jsou zapálenými odborníky ve svém oboru a přinášejí do Bíliny celou řadu úspěchů, např.: Jana Ziegelheimová – Kendó - 1. místo kategorie žen Národní pohár Kendó 2015.

Organizace má zpracovaný plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, který je upřesňován dle potřeb jak samotných pracovníků, tak podle trendů a aktuálních potřeb organizace. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá formou individuálního studia a účasti na akreditovaných vzdělávacích programech.

DDM Bílina je příspěvkovou organizací s vícezdrojovým financováním: státní rozpočet – náklady na platy dle normativu. Normativ je organizaci přidělován na žáky základních a středních škol, kteří se zúčastňují pravidelné činnosti. Ostatní věkové skupiny a činnosti nejsou v normativu zohledněny.

Dalšími zdroji jsou: příspěvek zřizovatele, vlastní zdroje z hlavní činnosti, vlastní zdroje z doplňkové činnosti, granty a projekty, sponzorské dary. Z doplňkové činnosti je zajímavé jmenovat půjčovnu kostýmů a deskových her, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, přehlídek, prodejních a jiných prodejních akcí (ples DDM, dětské oslavy, dětské dny a obdobné akce na klíč – podniky, obce, prodejní centra, rodiče).

Obrázek 5 – Materské centrum Klokánek při DDM Bílina

Tabulka 4 - Struktura základních škol dle kapacity ve školním roce 2014/2015

	počet otevřených tříd	počet žáků	počet pracovníků PP	z toho počet nepedagogických pracovníků	přípravné třídy	kapacita školní družiny
ZŠ za Chlumem	24	560	52	16	1	160/5 oddělení
ZŠ Lidická	17	332	33	6	1	50/2 oddělení
ZŠ Aléská	23	555	57	16	0	120/ 4 oddělení
Celkem	64	1 447	142	38	2	-

Zdroj: Výroční zprávy škol

Kromě kapacity za zmínku stojí také počet dětí, které se dostávají k zápisu a kterým je povinná školní docházka odložena. Následující tabulka uvádí, že až 10 % dětí není umístěno do první třídy v řádném věku. Odklady svědčí o nezralosti dětí k nástupu do školy a svou roli hraje několik faktorů, např. nevyužívání předškolních zařízení, ale samotný nezáměr rodičů.

Tabulka 5 - Odklady šk. docházky na školách v Bílině

Rok 2012/2013	Počet odkladů	Počet dětí u zápisu	Podíl odkladů
ZŠ Lidická	4	42	9,52%
ZŠ Aléská	11	76	14,47%
ZŠ Za Chlumem	11	90	12,22%
Rok 2013/2014	Počet odkladů	Počet dětí u zápisu	Podíl odkladů
ZŠ Lidická	5	55	9,09%
ZŠ Aléská	4	83	4,82%
ZŠ Za Chlumem	14	98	14,29%

Zdroj: Výroční zprávy škol

Služby pro vzdělávání v Bílině

Oblast péče o integrované žáky a žáky hendikepované

Integrace dětí s poruchami učení do běžného typu škol v Bílině probíhá v celku běžně. Každá zdejší základní škola s nimi pracuje na základě individuálních plánů. Školy při jejich vytváření i naplňování využívají poradenství speciálního poradenského centra v Bílině, jakož i teplické Pedagogicko-psychologické poradny v Teplicích.

V péči o integrované žáky hrají významnou roli výchovní poradci, kteří vedou dokumentaci a zprávy z poraden, kontrolují platnost šetření a dodržování odborných postupů, sledují průběžně vývoj žáků a s vyučujícími konzultují možnosti řešení vzdělávacích a výchovných problémů žáků a pomáhají při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů.

Tabulka 6 - Orientační počet žáků s individuálním vzdělávacím plánem (06/2015):

	ZŠ Lidická	ZŠ Za Chlumem	ZŠ Aléská
Počet integrovaných žáků	24	30	26
- v tom se zdravotním znevýhodněním	5	3	1
Žáci nadaní	1	0	2

Naprostou většinu tvoří množina žáků s vývojovými poruchami učení. Základní školy spolupracují se Speciálně pedagogickým centrem v Bílině.

Tabulka 7 - Orientační počet žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí (06/2015)

	ZŠ Lidická	ZŠ Za Chlumem	ZŠ Aléská
Počet	188	100	84

Speciálně pedagogické centrum při ZŠ Aléská

Součástí školy v Aléské ulici je Speciálně pedagogické centrum (SPC), které poskytuje poradenské služby žákům, jejich rodičům a učitelům. Tyto služby zajišťuje jeden psycholog, dva speciální pedagogové na celý a částečný úvazek a sociální pracovníce. Ve školním roce 2013/2014 bylo v SPC obslouženo 618 klientů. Speciální pedagogické centrum má působnost pro všechny žáky v Bílině a zaměřuje se na poruchy chování a specifické poruchy učení. Psycholog i speciální pedagog podle potřeby navštěvují všechny základní školy v Bílině.

SPC se zabývá zpracováním podkladů k rozhodnutí o zařazení dítěte nebo žáka do běžné školy nebo speciálního zařízení, vypracovává návrhy o způsobu vzdělávání a výchovy postižených dětí a

mladistvých, vyhledává zdravotně postižené děti a mladistvé a vede jejich evidenci a komplexní diagnostiku. Ve městě Bílina do nedávna působilo pouze speciálně pedagogické centrum. Potřeby škol poukazovaly i na zřízení a udržení pedagogicko-psychologické poradny (PPP). Diagnostika dětí provedená poradnou je objektivně uznávaná a platná pro další účely. Speciálně pedagogické centrum lze využívat pro zdravotně postižené děti – mentálně i tělesně.

Poskytované služby do roku 2014:

Hlavní poskytované služby:

1. Předškolní věk - konzultace o vývojových zvláštnostech

- problematická adaptace v MŠ
- posouzení školní zralosti
- sledování vývoje dětí se zdravotním znevýhodněním a pomoc při výběru vhodného školského zařízení
- nácvik grafomotoriky
- cvičení zaměřená na prevenci SPU
- komplexní individuální péče o děti v přípravných třídách

2. Mladší školní věk - adaptace na školní podmínky

- depistáž dětí s výukovými potížemi
- diagnostika rozumových schopností
- diagnostika SPU, SPCH
- doporučení vhodné reedukace při diagnostikované SPU, SPCH
- individuální dyslektická náprava
- pomoc při řešení výukových obtíží
- program KUPOZ
- terapie biofeedback
- doporučení integrace u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a následná průběžná péče o tyto děti
- přeřazení do ZŠ praktické
- logopedická péče
- individuální psychoterapie pro děti
- rodinná terapie
- zprostředkování kontaktů na jiné odborníky

3. Vzdělávání pedagogů

- konzultace s pedagogy přímo na školách
- vzdělávací akce (formální i neformální)

Přípravné třídy

Město Bílina má prvenství v České republice, neboť bylo prvním městem, kde vznikla přípravná třída. Na ZŠ Lidické byla přípravná třída zřízena v roce 1993 na popud tehdejšího okresního školského úřadu a MŠMT ČR. Jelikož se jejich praxe osvědčila, později zde vznikly další dvě přípravné třídy. Ty již vznikly ze spontánní potřeby zejména samotných základních škol, aby si samy připravily školně zralé děti. Přípravné třídy byly zaměřeny na děti se sociálním znevýhodněním a dle novelizace školského zákona budou přípravné třídy od 1. 9. 2015 přístupné všem žadatelům s upřednostněním dětí s odkladem školní docházky. Oproti péči v mateřské škole se jedná o přístupnější vzdělávací instituci.

Úkolem předškolního vzdělávání je doplňovat rodinnou výchovu, což znamená, že vzdělávací instituce usnadňuje dítěti jeho další životní i vzdělávací směr. Prožitky dětí a podněty okolí v jeho prvních letech života jsou velmi důležitým faktorem, který uplatní i v budoucnu. Do přípravné třídy dochází děti s odkladem školní docházky a dále děti před nástupem povinné školní docházky. Některé děti navštěvovaly mateřskou školu. Přípravné třídy v Bílině mají již tradici a všechny školy s nimi mají zkušenosti. V současné době jsou otevřeny ve dvou školách. Aléská škola je připravena dle potřeb přípravnou třídu otevřít.

Obrázek 6 – práce dětí v přípravné třídě v ZŠ Za Chlumem

V současné době jsou přípravné třídy navštěvovány 19 dětmi v jedné třídě a 17 dětmi v druhé. Poptávka po umístění dětí ze strany rodičů je velká a v dalších letech se neočekávají problémy s naplněním kapacit v obou třídách na ZŠ Lidické a ZŠ Za Chlumem. Lze konstatovat, že přípravné třídy se velmi osvědčují.

Pedagogicko-psychologická poradna Ústeckého kraje, dislokované pracoviště v Bílině

Pedagogicko-psychologická poradna je využívána zejména školami pro žáky s vývojovými poruchami učení. Nově založená pobočka v Bílině přebírá část úkolů, které doposud byly svěřovány speciálně pedagogickému centru. Obecně v Bílině je problémem poměrně dlouhá čekací doba na diagnostiku a poradenství při individuálních vzdělávacích plánech. Jak vyplývá z výše uvedeného, poradna je využívána i pro poradenství školám. Zejména jej využívají výchovní poradci, třídní učitelé a metodici prevence. Nabídka poradny je však pestřejší (např. intervenční, preventivní programy, sociometrická šetření, metodické programy, vzdělávání pro pedagogy atd.).

Prevence šikany, xenofobie, intolerance a rasové nesnášenlivosti

Na všech dotčených základních školách působí vždy **metodik prevence**, který má pravidelné konzultační hodiny pro žáky nebo jejich rodiče. Podílí se na řešení případů prevence nežádoucího sociálního chování až sociálně patologického chování. V rámci primární prevence se předchází zejména agresivnímu chování, podezření ze šikany nebo nesnášenlivosti, alkohol, kouření apod. Metodik prevence jedná s rodiči, žáky, učiteli, odborníky nebo policií. Učitelům poskytuje také konzultace a doporučuje odbornou literaturu. Pravidelně sestavuje a vyhodnocuje tzv. minimální preventivní program. Metodik prevence sleduje volný čas žáků především z ohrožených skupin a zapojení těchto žáků do školou nabízených aktivit. Podílí se na přípravě metodických pokynů i přípravě preventivních opatření a osvěty.

Základním nástrojem pro primární prevenci je zejména široká nabídka seminářů a programů. Zdaleka ne všechny tyto programy je možné provádět plošně a se všemi cílovými skupinami. Školy samy identifikují rizika a preventivní opatření zahrnují do minimálního plánu prevence. Nespecifickou primární prevenci, realizovanou především prostřednictvím sportovních a kulturních volnočasových aktivit a programů, je třeba považovat za nosnou část celého systému preventivního působení.

Zasazení programu primární prevence do systému péče

Program primární prevence respektuje běžný provoz škol a školských zařízení v Bílině (dále jen škol) a je vytvořen na základě znalosti specifik dané školy. Program doplňuje a navazuje především na minimální preventivní program a je součástí místního a regionálního systému preventivního působení.

Program je podřízen základním principům a cílům preventivního působení v rámci školní docházky:

- integrace programu primární prevence do běžné školní výuky
- podpora a rozvoj vlastních mechanismů školy pro podporu zdravého způsobu života
- vytvoření podmínek pro efektivní spolupráci v rámci zařízení i s dalšími subjekty.

Kromě základních škol jsou významnými aktéry v oblasti sociální prevence další subjekty:

- **Orgán sociálně právní ochrany dětí** – zapojuje se zejména do působení u dysfunkční rodiny, řeší problémové chování dětí a mládeže, účastní se pedagogických rad na základních školách, spolupracuje s terénním pracovníkem.
- **Městská policie** – participuje zejména na zajištění bezpečnosti dětí při cestě do školy a ze školy a ze školy a pořádá preventivní semináře přímo na školách, podobně jako Policie ČR.
- **Terénní pracovník města** – zejména ve spolupráci se školami vytváří cennou komunikační spojkou a působí motivačně zejména na rodiče.
- **Člověk v tísni, o. p. s.** – jako poskytovatel sociálních služeb: nízkoprahové zařízení pro děti a mládež a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, jakož i terénních programů pro osoby v soc.

vyločených komunitách je významným aktérem sociální prevence. Spolupráci se společností Člověk v tísni, o. p. s. hodnotí školy velmi pozitivně, realizují preventivní aktivity přímo „na míru“ pro školy nebo přímo na školách.

- a další.

Výchovné poradenství pro volbu povolání, výchovné problémy a vzdělávání

Na všech základních školách působí výchovný poradce. Pravidelně konzultují problémy s jednotlivými žáky i rodiči. Při řešení problémů úzce spolupracují s jednotlivými třídními učiteli, žáky, se sociálním odborem MÚ v Bílině, jejich terénními pracovníky a přestupkovou komisí. Výchovní poradci se zaměřují na problematiku individuálních vzdělávacích plánů, výchovných a výukových problémů žáků. Z hlediska výchovného poradenství se zabývají i oblastí volby povolání a působí jako kariéroví poradci. Dle aktuálních problémů na škole se zabývají i prevencí (například posílením třídního a školního klimatu).

Vzdělávací politika v Bílině

Nejvýraznější slabinou současné vzdělávací politiky ve městě se jeví nedostatečně srozumitelné vymezení dlouhodobých strategických priorit a málo přehledná soustava strategických dokumentů. Cíle nejsou vzájemně provázány a chybí zde návaznost na pevně ukotvené priority rozvoje vzdělávacího systému. Výsledkem je nízká míra srozumitelnosti, roztříštěnost a v konečném důsledku také omezená schopnost deklarované cíle vzdělávací politiky skutečně naplňovat.

Současná politika města je orientována na vyrovnání hendikepů dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí, což vyplývá z demografické situace v Bílině. Nástroje představují **přípravné třídy a pestrá nabídka zájmového vzdělávání, která je nabízena přímo na školách nebo v Domě dětí a mládeže v Bílině**. Tyto nabídky jsou lákavé zejména pro žáky mladšího a středního školního věku.

Vzdělávání v Bílině se opírá též o tyto pilíře:

- **Dobrovolnou práci** - díky tomu je péče pestrá zejména v oblasti logopedie, skupinového doučování, kroužky a péče o žáky s dyslektickými potížemi.
- **Spolupráce** - funguje spolupráce s terénním pracovníkem, jehož činnost je školou oceňována zejména v rovině informačního prostředníka i jako motivačního činitele. Funkční je spolupráce s neziskovými organizacemi. Významným aktérem je nízkoprahové centrum, které rovněž pomáhá s doučováním a působí na rodiče, zejména aby se věnovaly dětem v rámci domácí přípravy.
- **Práce s rodiči** - Motivace rodičů je klíčovým faktorem pro zahájení úspěšné školní kariéry, zejména k předškolnímu vzdělávání dětí. Přípravné třídy na školách jako nástroj sociální inkluze svědčí o jisté míře dosavadní motivace a informovanosti. Dětem, které nenavštěvují předškolní zařízení, ale v Bílině stále jsou je mnohdy právě z těchto příčin často doporučován odklad povinné školní docházky. Tato problematika naráží na finanční náklady spojené s návštěvou mateřských škol, které rodiče nechtějí nebo nemohou vynakládat.
- **Sebevzdělávání, zvyšování kompetencí a kvalifikace pedagogů** – Pedagogové ze svého zájmu pracují na zvyšování svých kompetencí, jakožto důležitého předpokladu kvality vzdělávání. Reflektují tak potřebu vyplývající ze změn ve společnosti. Vyšší kvalifikace jim dává prostor pro další (dobrovolnou) pedagogickou práci. O vysoké motivaci svědčí velký podíl plně kvalifikovaných pedagogických pracovníků (cca 90 %), jakož i realizace kursů dalšího vzdělávání přímo ve školách.
- **Zpřístupňování informace o volbě povolání a perspektivních učebních oborech** – kromě poradenství výchovných poradců a návštěv školy pořádají i za účasti rodičů exkurse do podniků a učilišť.
- **Vysoká míra autonomie a realizace vlastních projektů** – Školy jsou schopné psát, podávat i realizovat projekty samostatně. Uvítaly by zejména informační podporu v této oblasti.

Spolupráce a řízení škol

V současné době ředitelé základních škol nejsou systémově podporováni, chybí zde jednotná **metodická podpora a jednotné informační toky**. Vzniká zde nemožnost kooperace s ostatními pracovníky škol a nízká komunikace mezi základními školami, základní školou praktickou, gymnáziem a mateřskou školou a odbory městského úřadu.

V systému základního vzdělávacího proudu chybí řízený sběr dat a objektivní hodnocení a dostupnost informací týkající se změn ze strany Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy ČR. Dojde-li ke koncentraci podpory základních škol, zvýší se tak koordinace a plánování jednotlivých aktivit ZŠ. Bude lepší možnost multiplikace nabídek výchovně - vzdělávacích služeb, dojde k růstu klíčových kompetencí u pracovníků, zlepší se variabilita nabídek přizpůsobená individuálním přáním a možnostem škol. Město Bílina bude mít k dispozici pro řízení, plánování a vyhodnocování analýz dostatečný zdroj informací.

Bez jednotného sběru srovnatelných dat nelze provádět průběžnou analýzu za území města a vyhodnocení činností na dodržování strategických dokumentů či metodických pokynů.

Školní vzdělávací program je zpracován v souladu s požadavky rámcového vzdělávacího programu pro základní školní vzdělávání, jde o funkční dokument, který slouží k řízení pedagogického procesu. Plánované aktivity škol pro každý školní rok reagují na hodnocení předchozího období. Školy reagují tak na požadavky veřejnosti i zřizovatele.

Budovy jsou **relativně v dobrém technickém stavu** (odpovídá jejich stáří) jejich vybavení se postupně obnovuje, opravám a údržbě není ze strany zřizovatele věnována dostatečná péče.

Informace pro rodiče a o školách jsou umísťovány na webových stránkách škol.

Vzdělávací strategie

Vzdělávání v Bílině je v souladu se strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2020. V řízení škol je třeba ocenit dlouhodobou vizi ředitelů základních škol a její promítnutí do velmi konkrétních plánů a postupů, projektů škol.

Základní platformou pro koordinaci aktivit a sladování přístupu ke vzdělávacímu procesu v Bílině jsou koordinační schůzky pracovní skupiny „Vzdělávání“. Zástupci škol, politická reprezentace i zástupci neziskových organizací se setkávají jednou měsíčně. Schůzky vznikly na popud neziskových organizací. Vzdělávací strategie navazuje na iniciativu společnosti Člověk v tísni, o. p. s., která vypracovala lokální vzdělávací plán. Plán však nebyl systematicky implementován a vyhodnocován.

Přínosem schůzek je zejména velmi pestrá síť aktérů, která se do práce skupiny zapojuje, a proto kritériem by mělo být zastoupení i neziskových organizací, poskytovatelů sociálních služeb (zejména pracovníků sociálně aktivizačních služeb a poradenství, terénních pracovníků a pracovníků

• • •

nízkoprahového zařízení pro děti a mládež). Zároveň je přínosná i přítomnost politické reprezentace města. Účastní se pravidelně i zástupce základní školy praktické. Účelem schůzek je, při respektu autonomie jednotlivých organizací, sladit přístupy k cílovým skupinám a hledání způsobu pro zlepšení prostředí dětí a žáků a vytvářet podmínky pro vyšší školní úspěšnost.

Dokumentace a předpisy

Pro vedení dokumentace mají všechny školy zpracovanou řadu interních směrnic. Též se jedná i o řádnou evidenci majetku (zda je evidován v souladu s obecnými předpisy, podmínkami stanovenými zřizovatelem).

Vnitřní předpisy školy směrnice a řády vyžadované právními předpisy jsou zpracovány v potřebném rozsahu a kvalitě. Tyto dokumenty jsou k nahlédnutí i v elektronické podobě na webovém portálu jednotlivých základních škol. Tyto dokumenty jsou v souladu s ustanovením vyšších právních předpisů. Předpisy jsou zpracovány a upraveny na místní podmínky základních škol, jsou srozumitelné a představují tak funkční a účinný nástroj řízení školy a prevenci rizik.

Základní školy v Bílině řádně evidují svou činnost ve výročních zprávách vždy za uplynulý školní rok. Výroční zprávy jsou dohledatelné i na jednotlivých webových portálech škol i za několik let zpět. Z výročních zpráv lze vyčíst rozsah úkonů a neustále se zvyšující soulad s požadavky právních předpisů s jejich změnami. Ačkoliv je obtížné vždy sledovat změny právních předpisů, i bez jednotné metodické podpory je reakce na ně dostačující. Jediné, co by mohlo být doporučeno v tomto směru zřizovateli, je sestavení základního souboru ověřitelných dat, tak aby data byla porovnatelná a kumulovatelná za jednotlivé školy.

Silné a slabé stránky základního vzdělávání v Bílině

Tabulka 8 – Silné stránky vzdělávání v Bílině

Silná stránka	Poznámka
Stabilní a pestrá nabídka škol a mateřských škol	<i>Bílinské základní školy nabízejí komplexní vzdělávání i pro žáky hendikepované.</i>
Dostatečná kapacita škol	<i>Školy v Bílině nabízejí dostatečné kapacity pro bílinské žáky a okolní obce. Školy zvyšují význam města Bílina coby přirozeného centra služeb, administrativy a správy.</i>
Systémová práce s integrovanými žáky	<i>Vysoký stupeň integrace žáků s vývojovými poruchami učení se odvíjí od funkčního systému individuálních vzdělávacích plánů</i>
Silná poradenská opora základních škol přímo v Bílině	<i>Přítomnost speciálně pedagogického centra a psychologicko-pedagogické poradny umožňuje lepší efektivitu v naplňování individuálních akčních plánů.</i>
Uspokojivé výsledky výkonů žáků základních škol	<i>Základní školy v Bílině ve srovnáních dosahují průměrných hodnot, což lze považovat vzhledem ke struktuře žáků za úspěch. Školy jsou úspěšné v soutěžích, a tím drží vysoko svoji prestiž.</i>
Zahájeny kroky v procesu komunitního plánování	<i>Komunitní plánování napomáhá koordinaci činností škol a poskytovatelů sociálních služeb.</i>
Široká a dostupná síť MŠ a ZŠ	<i>Spádově jsou školy snadno přístupné a blízké k místu bydliště žáků.</i>
Dobrá spolupráce škol s nízkoprahovým centrem	<i>Školy rozvíjejí spolupráci s nízkoprahovým centrem v Bílině - využívají zejména doučování, návštěvy rodin a spolupracují na přípravě preventivních aktivit a workshopů.</i>
Pestrá a dostupná nabídka sportu, kroužků a zájmového vzdělávání v ZŠ a DDM	<i>Kroužky, zájmové aktivity jsou zastoupeny na všech školách a v široké nabídce. Konají se lyžařské a plavecké výcviky apod.</i>
Přípravné třídy	<i>Za zvláštní podpory města jsou podporovány přípravné třídy pro žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí.</i>
Existence nízkoprahové předškolní přípravy v Bílině	<i>Adaptace dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí je realizována s rodiči předškolního věku za spolupráce s Člověkem v tísní, o. p. s. Cílem je připravit děti na vstup do běžných mateřských škol nebo přímo na základní školu.</i>
Využívání práce asistentů pedagoga	<i>Asistenti pedagoga jsou cennou podporou poskytovanou pedagogům zejm. u žáků handicapovaných. Ačkoliv je velmi potřebná, nedostává se na ni dostatek prostředků.</i>

Rozvinutá spolupráce škol na sociální prevenci společně s jinými subjekty města, ale i dalšími subjekty i jednotlivci	<i>Školy zprostředkovávají žákům semináře, besedy s lékaři, s kurátory OSPOD a dalšími. Spolupráce je na dobré úrovni i pro účely motivace dysfunkčních rodin.</i>
Nízký podíl nekvalifikovaných pedagogů	<i>Školy mají vysoké zastoupení plně kvalifikovaných učitelských i dalších specializovaných profesí (výchovné poradce, metodiky prevence, logopedy apod.)</i>
Vysoká míra zapojení škol do celonárodních kampaní i vlastních projektů	<i>Školy v Bílině využívají dotační i jiné podpůrné zdroje pro zvýšení kvality péče o děti (např. Ovoce do škol, EU peníze školám apod.).</i>
Úspěch v řešení otázky záškoláctví	<i>Formy rodiči krytého záškoláctví sice přetrvávají, ale díky společnému postupu dle metodického pokynu a informovanosti lékařů a terénního pracovníka, je situace stabilizována a počet neomluvených hodin rapidně poklesl.</i>
Vysoká autonomie škol	<i>Školy se i díky absenci odboru školství etablovaly jako samostatné schopné instituce, byl tak posílen význam a úloha ředitelů.</i>

Tabulka 9 – Slabé stránky vzdělávání v Bílině

Slabá stránka	Poznámka
Relativně vysoký počet odkladů povinné školní docházky	<i>Přestože je podíl dětí s odklady školní docházky pod úrovní republikového průměru, je zapotřebí odklady minimalizovat, zejména ty, jejichž příčinou je nenavštěvování předškolního vzdělávání.</i>
Nedostatečná návštěvnost předškolních zařízení	<i>Kapacity mateřských škol umožňují přijmout více dětí. Předškolní příprava je zejména u rodin dysfunkčních a žijících ve vyloučení nevyužívána. Je zapotřebí hledat motivační nástroje.</i>
Chybějící školní speciální pedagogové a psychologové	<i>Pomoc psychologů a speciálních pedagogů je velmi obtížně financovaná a je závislá na vnějších (dotačních) prostředcích i dostatku kvalifikovaných osob.</i>
Nedostatek prostor v některých školách	<i>Školy disponují uspokojivým, avšak ne vždy dobrým prostorovým zázemím. Prostor je pro některé aktivity málo (družina, přípravná třída).</i>
Nevýhodná sociodemografická struktura ve městě (image města)	<i>Velký podíl obyvatel žije v sociálně vyloučených nebo soc. vyloučením ohrožených lokalitách. Kromě uznaných lokalit Gabalovou studií podobné charakteristiky naplňují další lokace ve městě.</i>

Riziko předčasného opouštění systému vzdělávání

Mnoho faktorů hraje ve prospěch tohoto rizika. Zejména vliv rodiny, neúspěch na střední škole či učilišti a v úplném začátku primárního vzdělávání to může být i volba nevhodné vzdělávací dráhy, zejm. u „hraničních žáků“ (apel rodičů na odklad, zařazení do spec. školy nebo naopak do běžné zákl. školy).
Dalším faktorem po opuštění základní školy je dojíždění do učiliště. Dojíždění a změna prostředí odrazuje žáky od setrvání v učení.

Obtížná pomoc města subjektům, jež nezřizuje

Základní škola praktická je významným aktérem vzdělávání v Bílině, avšak město její aktivity nemůže podpořit ani legitimně ovlivnit.

Zvýšení nákladů z rozpočtů škol na podporu pedagogů

Školy jsou limitovány v podpoře potřebných aktivit finančními prostředky na lidské zdroje. Uspokojení potřeb vyvolává vyšší požadavky na rozpočet města.

Nízká připravenost města pro čerpání dotací pro systém vzdělávání

Projekty pro čerpání finančních prostředků v programovém období do r. 2020 není dostatečná. Chybí sestavené projektové náměty, tak zároveň i potřebná a dostupná data pro zpracování žádosti o dotace. Chybí ale také personální zdroje, profesionální fundraiser, který by městu i školám pomáhal získávat dotace.

Výskyty negativního chování žáků různé závažnosti (kouření, gambling, vandalismus, agresivita, krádeže, záškoláctví v mimoškolní době)

Méně závažné sociálně patologické jevy se vyskytují zjevně.

Nízký pocit bezpečí v sídlišti Teplické předměstí

Riziková lokalita omezuje starousedlíky v pohybu a vytváří nebezpečné prostředí i pro děti mladšího školního věku. Často se tak zde mohou pohybovat pouze v doprovodu.

Potřeba metodické podpory, koordinace a systémového vedení pro školství v Bílině kvalifikovanými odborníky s praxí ve školství

Přestože školy se etablovaly jako plně samostatné subjekty, projevují se jisté komunikační, informační, metodické a strategické nedostatky i školském systému v Bílině. Tato nerovnováha se projevuje zejména i v nepřípravenosti na čerpání dotací v programovém období do r. 2020. Je zapotřebí odborníka z oboru pedagogické činnosti a manažerského řízení škol.

Dlouhé časové prodlevy v diagnostice a poradenství v PPP Teplice

Čekací doby na posudky, vyšetření a poradenství zejména pro sestavování individuálních vzdělávacích plánů zbrzdí práci pedagogů.

Sociálně vyloučené lokality

Mnoho rodin žije v chudobě a v sociálně vyloučených lokalitách. Apatie, nevnímání hodnoty vzdělání, rezignace na osobní aspirace, strategie života na dávkách se promítá i v nezájmu rodičů o předškolní přípravu a zájem o školní úspěch.

Vyhodnocení potřeb

Na základě dostupné analýzy místní situace a důkladného zhodnocení silných a slabých stránek vzdělávací praxe v Bílině je zapotřebí zaměřit se zejména na tyto potřeby:

Vyhodnocená potřeba:	Klíčový aktér:
Zajištění systémové podpory škol – zřízení odboru školství	Škola
Systémová podpora v oblasti fundraisingu tzv. „měkkých projektů“, především pak pro oblast vzdělávání a pro oblast sociální. Snížení finanční zátěže rozpočtu města Bílina	Škola
Posílit prestiž škol a školního vzdělávání, odstranit slabá místa vzdělávacího systému	Škola
Koordinovat a sdružovat přípravu akcí a projektů jednotlivých škol a zajistit jejich flexibilitu preventivních programů na aktuální situaci	Škola
Udržet a rozšířit komunikační kanály mezi školami a městem a dalšími institucemi	Škola
Posílit hmotné investice do škol	Škola
Zvýšit připravenost města a škol na čerpání dotací	Škola
Specificky podporovat účast na předškolním vzdělávání dětí a podpora rodičů k správné volbě	Žák
Eliminovat příčiny sociálního znevýhodnění jako příčiny školního neúspěchu	Žák
Zajištění dostatečné personální a odborné kapacity pro poradenství a udržení dětí v hlavním vzdělávacím proudu (podpora asistenti pedagoga, etopedové, speciální pedagogové)	Žák
Udržení poradenských zařízení SPC a PPP v Bílině	Žák
Podpora zdravého klimatu ve třídě a škole	Žák
Optimalizovat nabídky organizovaného i neorganizovaného volného času	Žák

Z výše uvedeného je patrné, že podpora bude poskytována učitelům, žákům (a jejich rodinám) a školám. Na subjekty jsou kladeny nároky, a proto jim musí být poskytována podpora. Tato podpora vytváří tyto vazby:

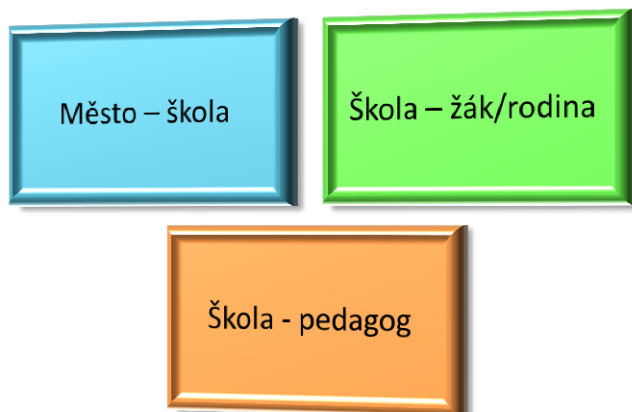
- **Město Bílina – Školy**
- **Školy – žáci (a rodiče)**
- **Školy – pedagogové**

V rámci struktur těchto vztahů je možné intervenovat níže uvedenými opatřeními, které tato strategie navrhuje.

Obrázek 7 – Schéma vazeb pro naplnění lokálního vzdělávacího plánu

Do těchto vazeb se ve smyslu výše vymezených potřeb je nutné pro zajištění výsledků implementace plánu intervenovat. Plán v následujících státech navrhuje způsob řešení vyhodnocených potřeb pomocí opatření. U každého opatření je nutné sledovat naplnění výstupů.

Obrázek 8 - Schéma intervence

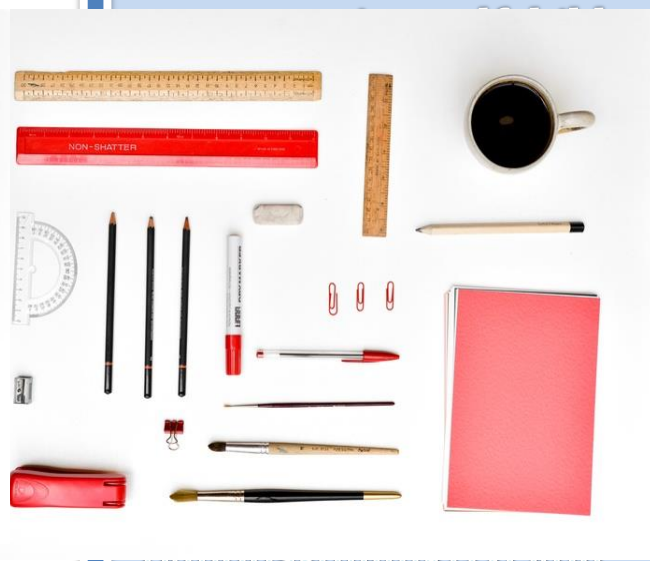
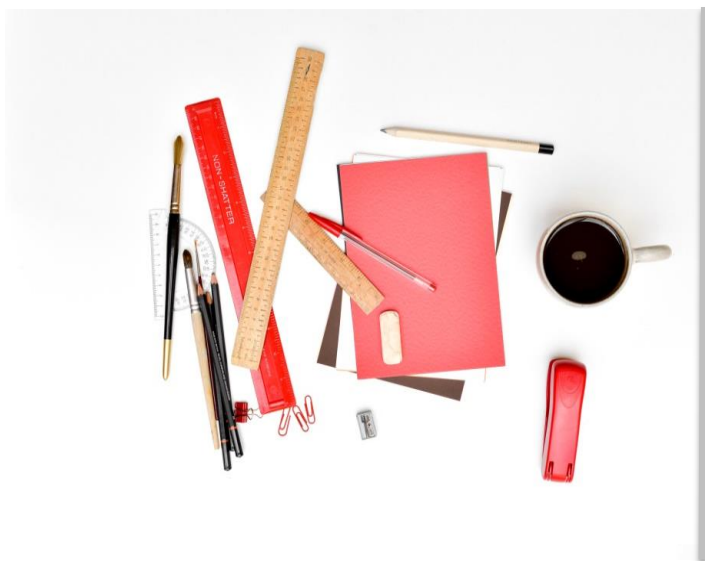

vbnmqwertyuiopasdfg
hklzxcvbnmqwertyuio
pasdfghklzxcvbnmqw
ertyuiopasdfghklzxcv

OBLAST INTERVENCE: MĚSTO BÍLINA - ŠKOLY

tyuiopasdfghklzxcvbn

tyuiopasdfghklzxcvbn
mqwertyuiopasdfghkl
zxcvbnmqwertyuiopas
dfghklzxcvbnmqwerty
uiopasdfghklzxcvbnm
qwertyuiopasdfghklz
xcvbnmqwertyuiopasdf
ghklzxcvbnmqwertyui

Oblast intervence město Bílina – školy

Město Bílina, coby zřizovatel, je klíčovým poskytovatelem prostředků. Od města se očekává podpora zejména v oblasti finanční a metodické podpory a všeobecně vyjádřenou potřebou je proto zřízení odboru školství začleněného do struktur městského úřadu. Plán také zdůrazňuje nutnost zaměřit se na udržení základní koordinační a strategické platformy. Tuto již ztělesňuje pracovní skupina „Vzdělávání“. Otevřené partnerství umožňuje participovat na konkrétních i strategických záležitostech vážících se na vzdělávací praxi v Bílině. Školy materiálně v Bílině nestrádají, ale je zapotřebí se zaměřit na materiální ale i rozvojové potřeby systémově.

Bližší charakteristika opatření:

M1 Založení školského odboru

Očekávané dopady: Potřebnost školského odboru tkví v:

Přijímání a vyhodnocování opatření reagující na aktuální stav a potřeby - po zániku odboru školství se jeho absence projevuje zejména v toku informací - absence střediska, které by sbíralo, srovnávalo a vyhodnocovalo data. Dá se říci, že s informacemi, s nimiž školy disponují, nikdo systémově nepracuje pro zaujímání různých opatření. Sběr informací by se též měl opřít o informace ze středních škol a učilišť, aby se zjistila i případná příčina předčasného ukončení středního vzdělání. Nejsou proto s předstihem identifikována slabá místa ani připravována dílčí opatření pro předcházení rizik, změny v legislativě apod.

Informační a právní pomoc – případná pomoc se zprostředkováním informací a také s právní pomocí.

Dalším očekávaným dopadem metodického vedení jsou **úspory** v systému vzdělávání. Jelikož lokální vzdělávací plán pochopitelně vyvolává nároky na zvyšování kvality, je nutné hledat vnější financování, které uleví zvýšené zátěži na městský rozpočet. Možnosti financování je ovšem nutno pojmout koncepčně – jako větší soubor dílčích potřeb, které lze sdružit do větších projektů/žádostí o podporu.

Fundraising - Školám však musí být umožněno žádat finanční prostředky samostatně na vlastní projekty tam, kde je to vhodné. Proto i školský odbor může pomáhat jednotlivým školám při vytváření žádostí o podporu z národních i regionálních zdrojů a sestavovat pro ně potřebné informace o dotačních titulech (např. dotační kalendář).

Školský odbor také umožní silnější zastoupení názorů a potřeb v řídicích strukturách města, čímž se školství v Bílině **zvedne prestiž** a tento nový odbor bude i předkládat zprávy o úspěších nejen politickým orgánům, ale také veřejnosti prostřednictvím městských zpravodajských kanálů (web, zpravodaj apod.).

Očekávané výstupy: a) Počet kvalifikovaných metodických pracovníků ve školském odboru + Fundraiser – specializovaný pracovník pro podporu škol ve vlastních projektech
b) Pravidelně aktualizovaná a vyhodnocovaná databáze o žácích škol v Bílině
c) Zvýšená propagace úspěchů škol či jednotlivých žáků ve sdělovacích prostředcích
d) Cílený projektový management

Doba naplnění výstupu: a-d) 2016 – 2017

Potenciální zdroje financování: - Rozpočet města

Dohlíží: - Rada města

M2 Udržet a rozšířit komunikační kanály mezi školami a městem a dalšími institucemi

Očekávané dopady: Schůzky pracovní skupiny vzdělávání již v Bílině probíhají. Je nastavena periodicitu porad skupiny „Vzdělávání“ jednou za měsíc. Schůzky zejména sloužily k přípravě Lokálního vzdělávacího plánu. V předchozích obdobích vzniknul efektivní nástroj pro zvládání záškoláctví.

Potřebné je zajistit účast zejména zástupců:

- Všech vzdělávacích institucí ve městě zřizovaných městem či krajem (ZŠ, ZŠP, gymnázium, DDM)
- Poskytovatelů služeb sociální prevence (Člověk v tísni)
- Členi politické reprezentace (radní a členové komise rady, zastupitelé)
- Orgán soc. práv. ochrany dětí
- Úřad práce ČR
- Městská policie
- Terénní pracovník města a další

Požadovaným dopadem je pevná síť partnerů, vzájemně konzultujících problémy a zaujímající společný postup při jejich řešení, dále sdílení prostor, personálních kapacit apod.

Požadovaným dopadem je zajištění toho, aby návrhy pracovní skupiny byly prezentovány i v radě města a byla získána **zpětná vazba** od politických představitelů. Význam pracovní skupiny tímto bude velmi zdůrazněn, a tak i jednání skupiny budou plodnější. Zapotřebí je proto zajištění informačního toku mezi výstupy jednání pracovní

skupiny a radou města.

Očekávané výstupy: a) Pravidelná setkávání pracovní skupiny „Vzdělávání“ za přítomnosti politických představitelů nebo zástupce města
b) Společně realizované a koordinované akce mezi školami, DDM, NNO apod.

První plnění výstupů: Průběžně

Potenciální zdroje financování: - Rozpočet města (případná režie)

Dohlíží: - odbor školství, kultury a sportu

M3 Systémový přístup k materiálním a rozvojovým potřebám škol a příprava žádostí o dotace z vnějších zdrojů

Očekávané dopady: Vzhledem k tomu, že plán je připravován v období přípravy na čerpání dotací v rámci programovacího období EU do r. 2020, je nutné již nyní zaměřit se na naplnění tohoto opatření.

Očekávanou aktivitou je průběžné shromažďování potřeb všech základních (případně i mateřských škol), a to jak hmotných i nehmotných.

Hmotné investice jsou nyní řešeny malými, částečnými investicemi, resp. opravami. Formou oprav se řeší např. výměna dlažeb, výměna sociálního zařízení apod.

Z pohledu vybavení mají školy zájem o postupnou obnovu didaktických materiálů, pomůcek, nábytku do kabinetů, modernizace šaten, obměna hardwaru a softwaru, zabezpečení objektů, stavební úpravy apod. Dále je zapotřebí přestavba odborných učeben, rozšíření interaktivního výukového systému, instalace bezbariérových prvků apod. Zpracované materiální i nemateriální potřeby škol mohou podpořit přípravu projektů z OP VVV, a též případně i z IROP.

Požadovaným dopadem je:

- **Vysoká připravenost města pro čerpání dotací na projekty z ESI.**

Potřeba k naplnění opatření je zejména:

- Popsat potřeby škol související s provozem budov a sestavit stavební práce do větších celků a sjednotit je do jedné zakázky.
- Sepsat aspirační nároky na vybavení škol pro vzdělávací aktivity i mimoškolní činnost (např. kluby).
- Sepsat nároky škol na specifické podpůrné či preventivní projekty.
- Posoudit potřeby škol z pohledu možných dotací.

Opatření by mohlo být svěřeno jako kompetence odboru školství, kultury a sportu (viz

výše).

Očekávané výstupy: a) Dokumentace o potřebách a projektových námětech škol (zásobník projektů)
b) Příprava rozpočtu města na sjednocování drobných stavebních prací do větších akcí
c) Dlouhodobý plán významnějších akcí
d) Vytvoření Místního akčního plánu (pro implementaci OP VVV)

První plnění výstupů: a-d) 2015

Potenciální zdroje financování: - Rozpočet města

Dohlíží: - Rada města, odbor školství, kultury a sportu

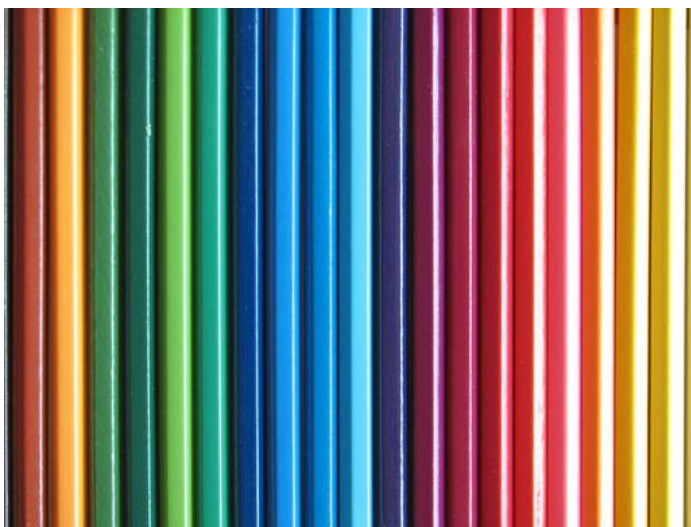

vbnmqwertyuiopasdfgh
jklzxcvbnmqwertyuiop
asdfghjklzxcvbnmqwert
yuiopasdfghjklzxcvbnm

OBLAST INTERVENENCE: ŠKOLA – ŽÁK/RODINA

jklzxcvbnmqwertyuiop
asdfghjklzxcvbnmqwert

uighjklzxcvbnmqwerty
uiopasdfghjklzxcvbnmq
wertyuiopasdfghjklzxcv
bnmqwertyuiopasdfghj
klzxcvbnmqwertyuiopa
asdfghjklzxcvbnmqwerty
uiopasdfghjklzxcvbnmq
wertyuiopasdfghjklzxcv
bnmqwertyuiopasdfghj

Oblast intervence: Škola – žák/rodina

Stabilní a propracovaný systém péče o žáky v bílinských školách je charakteristikou současného stavu, na kterém se shodlo celé odborné spektrum při tvorbě dokumentu. Řešená problematika se proto odvíjí zejména od technických problémů a nezájmu rodin o využití možností, které se ve městě nabízejí. Dalším předpokladem k úspěšné školní kariéře dětí je motivace k návštěvě školy i předškolních zařízení, o kterou se školy i poskytovatelé sociálních služeb snaží. Proto v rámci této oblasti intervence je nutné řešit nejen motivační nástroje rodin. V Bílině je vysoký a nezbytný standard pedagogické i poradenské péče, který je nutno ukotvit v dlouhodobém hledisku. Školy i dům dětí a mládeže poskytují velmi pestrnou nabídku pro volný čas. Tu je zapotřebí ve městě udržet v obvyklém standardu, který může být rozšířen i o nabídky pro neorganizovaný volný čas. V komunikaci se žáky hrají roli jejich rodiče, vrstevnické vztahy v třídním kolektivu určující celkové klima. Již se daří eliminovat záškoláctví, k němuž byl vytvořen dobrý nástroj a je třeba v jeho aplikaci pokračovat. Vzhledem k volbě povolání je také zapotřebí zaměřit se na ztraktivnění předmětů přírodovědných a technických, jakož i na jazyky. Problémem často řešeným je bezpečnost v některých částech města, jejichž prostředí komplikuje i cestu do vzdělávacích zařízení. Výhledově je doporučováno i zřízení formy učňovského školství.

Ž1 Zvýšená péče o žáky před vstupem do školy

Očekávané dopady:

Z počtu dětí, které se dostaví k zápisu, je asi 8 – 14 % z nich odložena povinná školní docházka. Odklad je indikován jako prevence před zbytečným selháváním dítěte ve škole. Účelem opatření je **minimalizovat příčiny brzdící dítě v rozvoji pro školní zralost.**

Většinou jde o děti, které z různých důvodů nenavštěvovaly mateřskou školu. Těmito důvody mohou být předsudky vůči mateřským školám či pohodlí rodičů.

Dle současného stavu, ze kterého i pro řešení vysokého počtu odkladů školní docházky vycházíme, je nutné řešit nezájem rodičů o MŠ zejména v dysfunkčních rodinách.

V průběhu jednání se nedospělo k uspokojivému řešení. Upuštění od nákladů na školné, pokud na něj mají rodiče nárok, způsobují mateřským školám úbytek příjmů (resp. zatěžuje rozpočet města) na provoz a zároveň působí demotivačně na ostatní rodiče. Za úvahu stojí promyslet způsob náhrady uniklým příjmům mateřských škol.

Dalším způsobem je vytvoření zvláštního režimu docházky do mateřské školy, aby dítě ušlo společnému stravování, což přináší technické obtíže. Navíc v případě, že dítě nenavštěvuje třídu před zahájením pov. šk. docházky, stále zůstává platba školného. Motivačně působí terénní a sociální pracovníci města i neziskových organizací, školy,

terénní pracovník města, jakož i OSPOD.

Jako reálná možnost řešení jsou adaptační programy pořádané v rámci předškolních klubů, které v Bílině již také probíhají. Pracovní náplň je ušitá požadavkům zejména sociálně slabým rodinám, rizikovým dětem a adaptační programy vytvářejí již úzký kontakt na mateřské školy. A smyslem těchto zařízení je připravit děti (i rodiče) na vstup do běžné mateřské školy.

Očekávané výstupy:

- a) Realizované adaptační nástroje (např. adaptační dny, předškolní kluby)
- b) Vyšší počet dětí z dysfunkčních nebo soc. znevýhodněných rodin umístěných v předškolních zařízeních
- c) Úleva od financování předškolní docházky rodinám žijícím pod hranicí životního a existenčního minima formou změny v transferové platbě

První plnění výstupů:

- a) 2015
- b) 2017
- c) 2017

Potenciální zdroje financování:

- Rozpočet města
- OP VVV (projekty města a jednotlivých organizací činných ve městě)

Dohlíží: - odbor školství, kultury a sportu

Ž2 Prevence školního neúspěchu

Očekávané dopady: Množina žáků ohrožených školním neúspěchem není vázána výhradně na specifické potřeby učení či podnětnost rodiny. Roli hrají ještě další faktory, např. momentální socioekonomické vykojení rodiny, případně jiné životně náročné situace apod.

Doučování žáků je na všech třech školách již běžným standardem (též ve spolupráci s nízkoprahovým centrem) a svědčí o vysokém zájmu pedagogů o žáky.

Díky dosavadním zkušenostem z projektů se osvědčují zkušenosti s dalšími odbornými profesemi ve výchovně vzdělávacím procesu. Pozitivně konotována byla spolupráce se speciálními pedagogy a psychology (SPC a PPP).

Požadovaným dopadem je:

- **Úspěšně předcházet problémům vzdělávání u žáků a řešit problémy včas**
- **Kontinuální rozvoj studijního potenciálu a individualitu**

Záměrem je preventivně předcházet školnímu neúspěchu včasnou depistáží, diagnostikou a návrhem práce s vytipovaným žáky speciálním pedagogem. Stálá přítomnost těchto profesí umožní práci v přirozeném prostředí školy, a tím i efektivněji odkrývat potenciál rozvoje žáků a odstraňovat překážky, lépe diagnostikovat třídní

kolektivy. Rozšíření o tyto profese bude přínosem i pro pedagogy. A žádoucí je, aby se také setkali s dětmi, které se chystají k zápisu, pomáhali příchozím žákům s adaptací na změny apod.

Tyto profese mohou jednotlivé školy sdílet a podílet se každá částí svých prostředků na pracovních místech. Pracovní místo též může zřizovat i město Bílina. Realizace opatření naráží nejen na problém domluvy na financování, ale také na problém dostatku vhodných profesionálů tak, aby byly odborné práce prováděny osobami, které mají akreditaci pedagogicko-psychologické poradny.

Očekávané výstupy:

- a) Rozšíření školního poradenského pracoviště o psychologa a speciálního pedagoga
- b) Přítomnost psychologa a speciálního pedagoga na běžné výuce (diagnostika a plány vzdělávání vznikají přímo na škole)
- c) Přítomnost speciálního pedagoga u zápisů do školy

První plnění výstupů: 2017

Potenciální zdroje financování:

- Rozpočet města
- Rozpočet škol
- OP VVV
- MŠMT ČR

Dohlíží: - Rada města (odbor školství, kultury a sportu)

Ž3 Udržení a zvýšení pružnosti školských poradenských zařízení v Bílině

Očekávané dopady: Udržení speciálně pedagogického centra i pedagogicko-psychologické poradny je prioritou a klíčové. Je nutné udržet jak SPC i PPP, aby se tak předešlo prodlevám při diagnostikování školní zralosti a doporučení do přípravných tříd. Blízkost těchto institucí se osvědčuje pro zvýšení efektivnosti jejich práce. Rodiny jsou ochotnější ke spolupráci a umožňuje to také poradenské intervence přímo ve školách.

Pracovníci obou zařízení velmi úzce spolupracují se školami zejména na individuálních vzdělávacích plánech. Město doposud velmi významně materiálním vybavením podporovalo poradenské provozovny v SPC, zánik podpory by snížil význam v minulosti špičkově vybaveného pracoviště.

Požadovaným dopadem je:

- **Udržení služeb školských poradenských zařízení v Bílině (zajištění snadné dostupnosti)**
- **Zvýšení dostupnosti diagnostiky v kompetenci PPP**

Očekávané výstupy: a) Poradenské aktivity v gesci SPC a PPP

První plnění výstupů: 2015

Potenciální zdroje financování: - Ústecký kraj

Dohlíží: - Rada města (odbor školství, kultury a sportu)

Ž4 Udržení pestrosti nabídky zájmového vzdělávání ve školách a v DDM

Očekávané dopady: Mimoškolní činnost a zájmové vzdělávání je v Bílině na vysoké úrovni. Nabídky jsou velmi pestré a vzhledem k nákladům vynaloženým rodinami velmi dostupné.

Mimoškolní činnost a zájmové vzdělávání jsou zajištěny ve školách školními družinami, kroužky a dalšími mimořádnými akcemi. Nezastupitelnou úlohu má dům dětí a mládeže, který sklízí i v nadregionálním srovnání velké úspěchy svých žáků a klientů.

Alternativní nabídky k těmto institucím zajišťují poskytovatelé sociálních služeb činní v Bílině.

Požadovaným dopadem je:

- **Udržet stávající pestrost a různorodost nabídek na školách a v DDM**
- **Motivovat děti a rodiče k vyššímu využívání nabídek**

Očekávané výstupy: a) Udržení pestré nabídky
b) Informační aktivity o nabídkách pro volný čas v Bílině

První plnění výstupů: a-b) 2016

Potenciální zdroje financování: - Rozpočet města
- Rozpočet škol
- OP VVV
- MŠMT

Dohlíží: - Rada města (odbor školství, kultury a sportu)

Ž5 Podpora nabídek pro neorganizovaný volný čas

Očekávané dopady: Nabídky organizovaného volného času jsou až na výjimky atraktivní zejména pro děti mladšího a středního školního věku. Nabídku neorganizovaného volného času pro děti a mládež, která je ohrožena sociálním vyloučením nebo má vyhraněný životní styl. Z tohoto důvodu je zapotřebí nízkoprahové zařízení v Bílině udržet a zároveň posilovat stávající nabídku neorganizovaného volného času i v jiných zařízeních.

Hlavní institucionální oporou pro naplnění tohoto opatření je dům dětí a mládeže a také poskytovatelé sociálních služeb (zejm. nízkoprahové zařízení pro děti a mládež). Zapojit se do rozšíření nabídek mohou i školy zřízením školních klubů.

Požadovaným dopadem je:

- 1) **Eliminovat riziko trávení volného času společensky nevhodným způsobem u starších dětí**
- 2) **Udržet a posílit stávající nabídku volnočasových aktivit v nízkoprahové a klubové formě**
- 3) **Posílit informovanost o možnostech využití volného času společensky přijatelným způsobem**

Očekávané výstupy: a) Udržené kapacity a činnosti v současné nabídce neorganizovaného volného času
b) Informační aktivity (reportáže, spoty, inzerce) v dostupných informačních kanálech města

První plnění výstupů: a-b) 2016

Potenciální zdroje financování:

- Rozpočet města
- Rozpočet DDM, případně též škol
- MŠMT ČR
- OP VVV
- Projekty, města a dalších organizací

Dohlíží: - Rada města

Ž6 Intenzivní spolupráce s rodiči

Očekávané dopady: Vztah mezi učitelem a rodiči žáka je založen na oboustranném porozumění a důvěře. Nutnost udržovat dobré vztahy mohou být narušovány zejména v případě, kdy učitelé jednají s rodinami ze sociálně znevýhodněného prostředí. Komplikace vznikají zejména proto, že tito rodiče ne vždy přistupují zodpovědně ke svým povinnostem a bývají někdy vůči škole pasivní.

Opatření navazuje na již zaběhnutou praxi. Školy věnují pozornost sociální situaci rodin a různými prostředky se snaží najít jim pomoc - ať již jako zprostředkovatele materiální pomoci (např. pomoc se zprostředkováním finančních zdrojů s nadacemi apod.), nebo poskytují pomoc přímo (např. poradenství). Tento přístup se osvědčuje zejména ve vztahu k rodičům a budování důvěry.

Požadovaným dopadem je:

- **Silná důvěra mezi školou a rodinou**
- **Kvalitní komunikace a součinnost s rodiči**

Očekávané výstupy: a) Realizované informační aktivity (individuální i skupinové) zaměřené na rodiče a případně též zprostředkování materiální pomoci

První plnění výstupů: 2015

Potenciální zdroje financování: - (beznákladové opatření)

Dohlíží: - odbor školství, kultury a sportu

Ž7 Zlepšování klimatu školy a třídy

Očekávané dopady: Příznivé klima ve třídě a jednotná pracovní atmosféra ve škole jsou základním předpokladem úspěšné práce. Zejména je lze chápat jako vytváření vztahů na úrovni partnerů, ať již jde o vztah učitele a žáka i žáků mezi sebou.

Očekávaným dopadem je:

- **Žáci a učitel vytvářejí posilující kolektiv pro jednotlivce, žáci chodí do školy rádi (nebo alespoň bez odporu)**
- **Na školách se nevyskytují projevy agrese a šikany, ostrakizace některých žáků apod.**

K naplnění opatření lze přistupovat zahájením sociometrickými šetřeními a diagnostikou školních kolektivů, které mohou i rizika odkrýt a ve spolupráci s psychology a sociálními pedagogy zjednat nápravu včas.

Zkušenosti s diagnostikovaním třídních vztahů byly na bílinských školách přijímány velmi kladně. Umožňuje to pracovat se zdravým jádrem ve třídě, zvyšovat vzájemný respekt mezi žáky, a tím i snižovat počet žáků s kontroverzním postavením v třídním kolektivu.

Očekávané výstupy:	a) Diagnostická šetření vztahů v kolektivu a sociometrická šetření a realizace nápravných opatření
První plnění výstupů:	2016
Potenciální zdroje financování:	- Rozpočet škol/města - MŠMT - OP VVV
Dohlíží:	- Rada města

Ž8 Prevence záškoláctví

Očekávané dopady: V současné době se postupuje dle metodického pokynu, který se osvědčuje jako dobrý nástroj pro prevenci krytí neomluvených hodin žáků ve spolupráci mezi školami s terénním pracovníkem a OSPOD. Díky tomu byl sjednocen přístup a nastavena komunikace mezi subjekty. Při řešení záškoláctví. Je veden i indikativní seznam potenciálních rizikových rodin. Postup dle metodického pokynu lze považovat jako nástroj sekundární prevence.

Vyšší represe ve spolupráci s přestupkovou komisí se pro administrativní komplikovanost příliš nevyužívá, přestože úřad práce přislíbil pomoc. Důvodem je přílišná administrativní zátěž a efektivita opatření ztrácí na významu zejména dlouhou dobou prošetřování přestupku. Očekávaným dopadem je:

- **Snižování skrytého záškoláctví (s vědomím, či souhlasem rodičů)**

Očekávané výstupy:	a) Udržení pozice terénního pracovníka města/resp. asistentů sociální prevence při městské policii b) Úkony dle metodického pokynu „Záškoláctví“ c) Využití represivní prostředky vůči rodičům
První plnění výstupů:	2015
Potenciální zdroje financování:	- (beznákladové opatření)
Dohlíží:	- Rada města

Ž9 Zlepšení podmínek pro polytechnické, přírodovědné a jazykové vzdělávání

Očekávané dopady: S ohledem na současnou potřebu orientovat děti k volbě povolání v oborech technických, přírodovědných, je zapotřebí zaměřit se na zlepšení podmínek pro vzbuzení zájmu o tyto obory. Zároveň je klíčové i jazykové vzdělávání (vč. českého jazyka).

Významným aktérem v tomto ohledu je i dům dětí a mládeže, který svými zájmovými aktivitami přispívá i k tomuto typu vzdělávání. Proto kromě bílinských škol je i dům dětí a mládeže realizátorem opatření a příjemcem podpory.

Očekávaným dopadem je:

- Zvýšení atraktivity výuky v technických, přírodovědných oborech a jazykového vzdělávání

Očekávané výstupy:

- a) Stavební úpravy pro odborné učebny a laboratoře
- b) Nákup vybavení pro odborné učebny a laboratoře
- c) Budování venkovních učeben a didaktických „areálů“

První plnění výstupů: 2015

Potenciální zdroje financování:

- Rozpočet města
- Rozpočet škol (DDM)
- OP VVV
- IROP

Dohlíží: - Rada města

Ž10 Podpora učňovského školství

Očekávané dopady: Bílině by velmi pomohlo zastoupení učňovského školství. Důvodem k tomu je zejména vyjíždka žáků nejčastěji do Teplic nebo Mostu – Velebudic, která se dá také označit jako hlavní příčinu nedokončení vzdělání.

Vznik učiliště, nebo jeho detašovaného pracoviště v Bílině, kde by se realizovala alespoň část výuky nebo studium prvních ročníků – to vše by pomohlo k odvrácení rizika nedokončení sekundárního vzdělávání. Povinnost docházky přímo v Bílině umožní pokračovat v motivačním působení na rodinu žáka pomocí terénních pracovníků.

Očekávaným dopadem je:

- Vyšší pravděpodobnost dokončení učebního oboru žáků z Bíliny

Očekávané výstupy:	a) Vyjednávání s ÚK pro podporu učňovského programu v Bílině b) Otevření zařízení středního odborného školství v Bílině
První plnění výstupů:	a) 2016 b) 2019
Potenciální zdroje financování:	- Rozpočet města - OP VVV - Ústecký kraj
Dohlíží:	- Rada města

Ž11 Bezpečnostní opatření v okolí vzdělávacích institucí

Očekávané dopady: V některých nepřehledných lokalitách Bíliny se objevují problémy s napadáním, krádežemi a zastrahováním dětí, které navštěvují vzdělávací instituce. Např. škola v Aléské ul. a dům dětí a mládeže jsou situovány v rizikové zástavbě. Nejúčinnějším opatřením je doprovod rodičů, který ne ve všech případech je možný. Proto je nutné uvažovat o dalších opatřeních jiného typu.

Očekávaným dopadem je:

- **Zvýšení bezpečnosti žáků a dětí při docházce do vzdělávacích institucí**

Očekávané výstupy:	a) Rozšíření kamerového systému do okolí ZŠ a DDM b) Rozšíření hlídek městské policie a asistentů prevence kriminality c) Zřízení autobusové zastávky před DDM
První plnění výstupů:	a) 2016 b) 2018 c) 2017
Potenciální zdroje financování:	- Rozpočet města - Ministerstvo vnitra ČR
Dohlíží:	- Rada města

vbnmqwertyuiopasdfghjk
lzxcvbnmqwertyuiopasdf
ghjklzxcvbnmqwertyuiop
asdfghjklzxcvbnmqwerty
uiopasdfghjklzxcvbnmqw
ertyuiopasdfghjklzxcvbn

OBLAST INTERVENENCE: ŠKOLA - UČITEL

lzxcvbnmqwertyuiopasdf
ghjklzxcvbnmqwertyuiop

tyuiopasdfghjklzxcvbnmq
wertyuiopasdfghjklzxcvb
nmqwertyuiopasdfghjklz
xcvbnmqwertyuiopasdfg
hijklzxcvbnmqwertyuiopa
sdfghjklzxcvbnmqwertyui
opasdfghjklzxcvbnmqwer

Oblast intervence: Škola – učitel

Škola je prostředím utvářejícím nejenom žáka, ale také učitele. Bílinské školy mají právní subjektivitu, která zabezpečuje vysokou míru autonomie a osobitý styl vedení jednotlivých ředitelů škol. Vzdělávací procesy jsou směřovány k cílům vymezeným školním vzdělávacím plánem. Učitel naplňuje vizi školy a stává se jejím nástrojem. Silnou stránkou bílinských učitelů je velká míra angažovanosti a osobní motivovanosti k péči o žáky, zejména pro děti, které potřebují nadprůměrnou péči, aby byly v procesu vzdělávání úspěšné. Učitele je nutné podpořit v jejich práci zejména proto, aby jim přinášela uspokojení a vydržela jejich motivace. Účelem opatření v rámci této intervence je zejména podpořit učitele v dalším vzdělávání, zvednout prestiž učitelského povolání a dlouhodobě budovat vztah mezi školou a učiteli. Velkou oporou jsou asistenti pedagogů a podobné asistentské profese (např. zdravotní či sociální asistent), kterých je velmi zapotřebí, avšak podpůrný postoj a financování z Ústeckého kraje nepřichází v potřebné míře. Samotnou práci podpoří i vyšší sdílení zkušeností, příprava didaktiky šité na míru a pokračování v podpoře odborného růstu pedagogů.

U1	Zavedení a rozšíření asistentské pomoci pro individuální podporu žáků
Očekávané dopady:	<p>Učitel je vystavován vysokým nárokům zejména u vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Na bílinských školách je velký podíl žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí, žáků se zdravotním znevýhodněním a také žáků se specifickými poruchami učení. Školy zpravidla mají na školách jednoho až dva asistenty pedagoga.</p> <p>Jejich využití se osvědčuje. Aby účinek vzdělávacího působení učitele byl efektivnější, je jejich zapotřebí více. Školy jsou závislé na povolení Ústeckým krajem. Do financování je ale možné také zapojit město a případně další donory (nadace, úřad práce – formou společensky účelných pracovních míst).</p> <p>Zároveň se pro pomoc dá využívat i odborné praxe studentů.</p> <p>Požadovaným dopadem je:</p>
Očekávané výstupy:	<p style="text-align: center;">- Snížit zátěž na učitele a zvýšit úspěšnost žáka</p> <p>a) Zvýšení asistentské pomoci učitelů z prostředků Ústeckého kraje b) Zajištění asistentů pedagoga, sociálního asistenta a případně zdravotního asistenta z prostředků Města Bílina případně jiných zdrojů (ESF, nadace) c) Zajištění asistence učitelům formou odborných praxí studentů</p>
První plnění výstupů:	a-c) 2016

Potenciální zdroje financování:	- Ústecký kraj - Rozpočet města - OP VVV - MPSV
Dohlíží:	- Rada města

U2 Rozvoj sdílení pedagogických zkušeností

Očekávané dopady: Výměna zkušeností a odborný růst je zprostředkováván mezi učiteli v rámci jejich školy. Požadovaným dopadem tohoto opatření je:

- **Výměna zdrojů zkušeností napříč bílinskými a případně dalšími školami a dalšími institucemi**
- **Výměna zkušeností učitelů z jiných měst ČR a zahraničí (např. v rámci přeshraniční spolupráce)**
- **Zvýšení prestiže učitelů v rámci města Bílina**

Účelem aktivit obecně bude přenos zkušeností učitelů. Účelem je prezentace nejen řešených problémů, ale také úspěchů jednotlivých škol i v kontextu ve spolupráci s rodiči - v rámci aktivit konaných a pořádaných přímo v Bílině a aktivit s nadregionálním přesahem.

Očekávané výstupy:	a) Pravidelné „ výroční sympozium bílinských učitelů “ pro všechny učitele bílinských škol (ZŠ, ZPŠ) a pracovníků nízkoprahového zařízení a sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, OSPOD, pedagogů volného času DDM, pracovníků OSPOD, (alespoň 1xročně) b) Realizované semináře a workshopy učitelů na konkrétní témata c) Exkurse a výměnné pobyty učitelů v ČR a v zahraničí
--------------------	---

První plnění výstupů: 2016

Potenciální zdroje financování:	- Rozpočet města - Euroregion Labe (Program spolupráce Svobodný stát Sasko - ČR) - OP VVV
Dohlíží:	- Rada města

U3 Cílená podpora odborného růstu pedagogických pracovníků zvyšování kompetencí, kvalifikace a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Očekávané dopady: Pro další vzdělávání (jakož i pro doplňování minimální kvalifikace) jsou v Bílině zavedeny dobré podmínky. Učitelé mají velký zájem o prohlubování kvalifikace (zejm. mají kvalifikaci speciálních pedagožek, logopedických asistentů a asistentů pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Stávající podpora vyplývá z přístupu jednotlivých ředitelek škol i ředitelky domu dětí a mládeže.

Díky těmto příznivým podmínkám a motivacím se nabízí i nadále podporovat motivaci pedagogů. Kromě dlouhodobých kurzů pro zvýšení kvalifikace probíhají i jednorázové vzdělávací akce a semináře. Pro zvýšení hospodárnosti se navrhuje sdružování posluchačů z řad pedagogických pracovníků všech bílinských škol pro jednotlivé vzdělávací akce.

Požadovaným dopadem tohoto opatření je:

- **Pokračovat v k získávání/prohlubování kvalifikace pedagogických pracovníků**
- **Sdružovat učitele ze všech škol pro jednu vzdělávací akci (navyšovat účast ze všech škol)**

Očekávané výstupy: a) Nárůst vzdělávacích aktivit
b) Počet podpořených pedagogů k prohlubování kvalifikace

První plnění výstupů: 2016

Potenciální zdroje financování: - Rozpočet města
- Rozpočet škol
- OP VVV

Dohlíží: - Rada města

U4 Zvýšit podíl učitelů na přípravě obsahu a formě didaktických materiálů

Očekávané dopady: Dobrá úroveň vybavenosti bílinských škol umožňuje učitelům připravovat si vlastní didaktické materiály i pro interaktivní zařízení, a to s ohledem na školní vzdělávací plán.

Opatření navazuje kromě jiného na praxi z projektů EU peníze školám. V rámci kterého tyto výstupy vznikly. Dále jsou tímto opatřením podporovány i vzniklé metodiky pro výuku, rukověti pro začínající pedagogy (ve vztahu ke školním vzdělávacím plánům apod).

Požadovaným dopadem tohoto opatření je:

- **Průběžně rozvíjet a aktualizovat didaktické materiály vycházející ze ŠVP**

Očekávané výstupy: a) Nové/inovované vzdělávací produkty

První plnění výstupů: 2016

Potenciální zdroje financování: - Rozpočet města
- Rozpočet škol
- OP VVV

Dohlíží: - Rada města

Shrnutí návrhové části

V centralizovaném systému vzdělávání v České republice mají vzdělávací instituce vysokou míru volnosti ve způsobu realizace a dosahování cílů – zejména ve způsobu náboru, organizaci výuky či personálních otázkách. Klíčovou úlohu v systému vzdělávání v Bílině má město, coby zřizovatel základních škol. Je klíčovým aktérem zejména pro financování škol. Všechny tyto základní školy jsou právními subjekty. Jelikož město Bílina plně respektuje právní subjektivitu a autonomii škol, některé jevy a problémy jsou školám společné. Proto tento dokument přichází s návrhem opatření reagujících na potřeby. Snažíme se jím pojmenovat problémy a zařadit je do schématu interakcí, které je zapotřebí intervenovat zvolenými opatřeními.

První okruh intervencí týkající se interakce mezi městem Bílina a základními školami (jakož i DDM) se týká zejména zajištění fungující komunikace a spolupráce s různými institucemi činnými v oblasti vzdělávání, péče o děti i poskytovatelů sociálních služeb. Pro řešení některých problémů se očekávají návrhy vycházející přímo z agendy jednotlivých aktérů. Zapotřebí je proto rozšířit a udržet platformu setkávání sítí aktérů. Dosud však chybí jednoznačně určený koordinátor. Úloha koordinátora byla tímto dokumentem uložena školskému odboru, na jehož vzniku se již v průběhu tvorby tohoto strategie začalo pracovat. Úlohou koordinátora je zejména shromažďování, správa, interpretace dat a jejich využití pro organizační, operativní i strategická rozhodnutí. Dalším úkolem je zaměřit se na podporu školám při tvorbě vlastních projektů a žádostech o dotaci.

Situaci v Bílině je možné charakterizovat jako ustálený a funkční systém vytvářející velmi dobrou infrastrukturu pro vzdělávání s pestrou nabídkou. Materiální zázemí škol je také na dobré úrovni. Hodnoty a motivace škol, které si zvolily svou orientaci, je kodifikována v individuálně sestavených školních vzdělávacích plánech. Jisté problémy, s nimiž se školy potýkají, vyplývají z demografické struktury a sociálně kulturního kapitálu města. Přesto i s ním školy umí pracovat a zacházet. Velmi uspokojující je i míra integrace žáků se specifickými potřebami učení i žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí, rovněž tak jako kvalifikace i nasazení pedagogů. Riziko segregace je průběžně eliminováno nasazením pracovníků školy i podporou poradenských zařízení Ústeckým krajem i z rozpočtu města Bílina.

Z těchto důvodů se v druhém okruhu intervencí do vazeb mezi školou a žákem promítají reakce na sociální skladbu obyvatelstva s nepříliš kladným vztahem ke vzdělávání jeho dětí. Strategie apeluje zejména na vytváření motivačních a podpůrných nástrojů pro využívání předškolní přípravy některých dětí. A dále je navrženo zabývat se otázkou úspěchu ve škole, což představuje zejména kvalitní poradenství. Motivace a vztah ke vzdělávání je ovlivňován také pestrostí nabídek pro volný čas a zájmové vzdělávání. Hlavním úkolem do budoucna je udržet stávající počet i kvalitu, případně ji přizpůsobit aktuálním podmínkám. Otázka motivace je však vázána velmi silně i na prostředí rodiny,

• • •

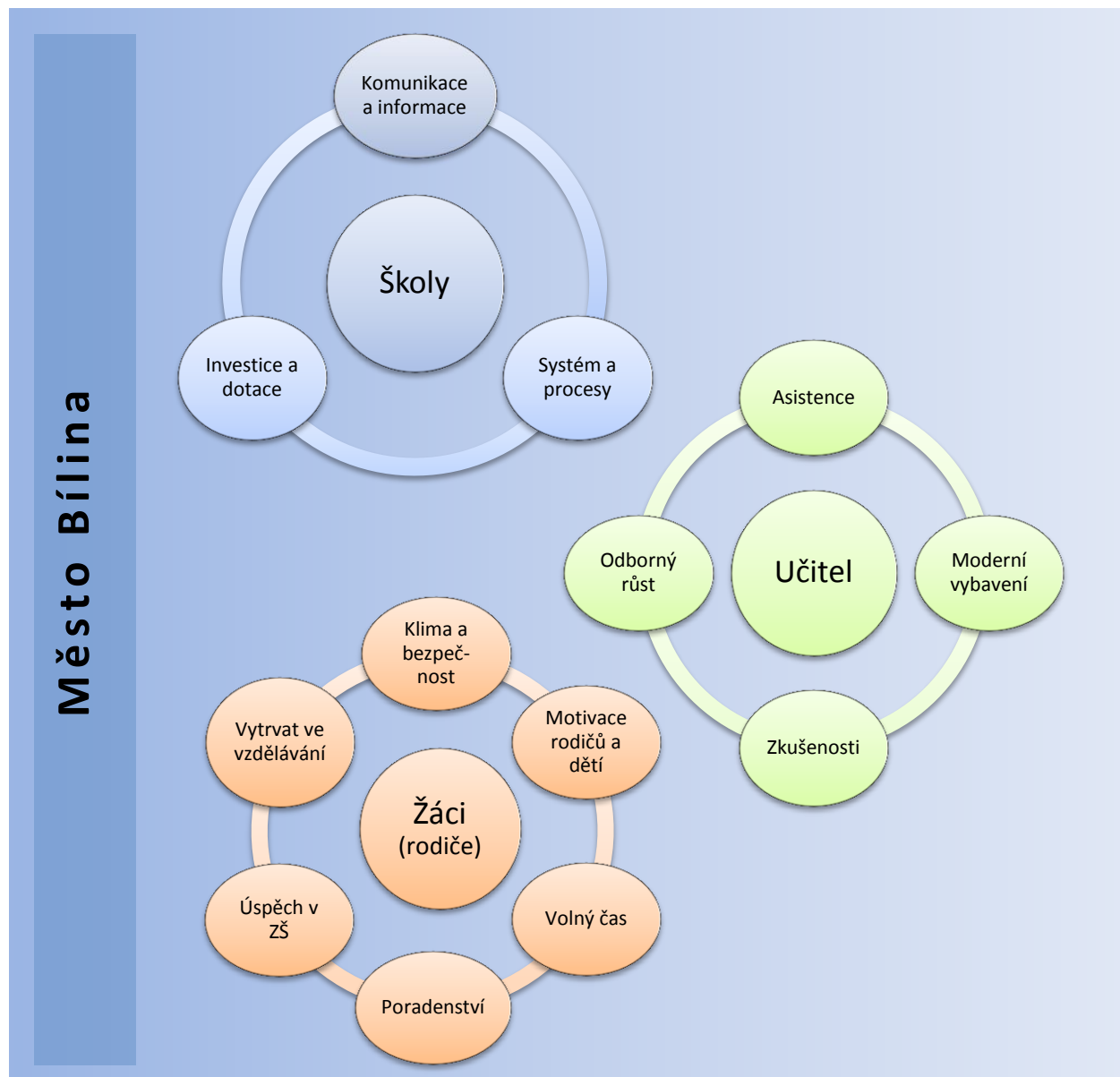
kteřá přenáší své hodnoty i na děti, proto znění strategie doporučuje věnovat pozornost i spolupráci a komunikaci s rodiči.

Školy přistoupily ke sledování tvůrčí a pracovní atmosféry ve škole i třídních kolektivech. I nadále je zapotřebí sledovat vývoj školního klimatu určovaného sociálními vztahy mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli. Bohužel právě z důvodu nepříznivé demografické situace je nutné přistupovat i k opatřením pro zvýšení bezpečnosti žáků při cestě z nebo do školy (DDM). Vzhledem k poklesu zájmu žáků o řemeslné a přírodovědné obory je výhodné podpořit výuku hmotnými investicemi do tohoto typu vzdělání, jakož i do jazykového vzdělávání. Základní školy žákům poskytují dobré zázemí a motivují je k docházce. Aktuálním rizikem pro žáky je předčasné ukončování školní docházky po jejich odchodu na střední školu. V Bílině je však jen gymnázium a žáci ve většině případů jsou nuceni dojíždět jinam, což je rizikový faktor v motivaci. Mnohé snahy bílinských pedagogů jsou zmařeny. Ztrácejí se přirozené vazby i možnost žáka podpořit a ovlivnit jej, proto by bylo dobré usnadnit bílinským žákům i vstup do učení například vznikem učňovského střediska v Bílině či jinak.

Učitelé vytvářejí nejcennější kapitál škol, a proto je zapotřebí také vnímat je jako objekty péče. Škola jako instituce vytváří učitelům podmínky pro jejich práci. Specializovanější poradenství poskytované žákům i učitelům a třeba i přímo při výuce se velmi osvědčuje. To bylo potvrzeno v projektu pro zkvalitnění výuky v roce 2014 a 2015. Tuto praxi proto je nutné podporovat i do budoucna a její pokračování lze vyjádřit jako nutnost. Rovněž tak je zapotřebí zajistit i finanční prostředky pro asistenty pedagogů, jejichž působení Ústecký kraj nepodporuje, jak by bylo zapotřebí. Nosným tématem strategie je tedy snížení zátěže na učitele, aby se mohl soustředit a věnovat své práci intenzivněji. Dále by práci pedagogů měla zvýšit i výměna zkušeností pramenící ze zkušeností s bílinskými rodiči. Nabízí se také možnost přeshraničních projektů. Výroční konference zároveň pozdvihne prestiž učitelského povolání ve městě. Prestiž a autorita učitele obecně byly při přípravě dokumentu dosti diskutovaným tématem. A dospělo se k závěru, že město Bílina v tomto díky médiím, kterými disponuje, může významně pomoci. Odborný růst pedagogů má plně v rukách vedení škol. Kvalifikace pedagogů je na vysoké úrovni. Učitelé si doplňují kvalifikaci i účastní se dalšího vzdělávání v rámci zákona a mnozí studují dobrovolně i nad povinný rámec. I díky zkušenostem z výše zmíněného projektu jsou kriticky vnímány supervize. A proto zájem se obrací k nabývání konkrétních kompetencí. I když je zapotřebí věnovat pozornost i tomu, aby vysoké nasazení učitelů neopadlo.

Školy jsou dobře vybaveny a tento stav přidává na atraktivitě bílinským základním školám. I vzhledem k tomu, je zapotřebí rozvíjet pomůcky a prostředky pro výuku. V historii se učitelé sami podíleli na tvorbě obsahu didaktických materiálů.

Obrázek 9 – Schématické vyobrazení navržených opatření

Závěr a doporučení

Tento dokument vznikl na základě setkávání zástupců škol, domu dětí a mládeže orgánů sociálně právní ochrany dětí, poskytovatelů sociálních služeb a dalších. Podněty k jeho sepsání byly sbírány od podzimu roku 2014 do jara roku 2015. A spíše než na analýzu, se zaměřil na nejdůležitější potřeby jednotlivých aktérů základního vzdělávání ve městě Bílině. Tudíž tuto strategii lze pojmut jako věřený dokument vymezující lokální vzdělávací politiku. Jedná se připravený návrh od různých aktérů, zejména škol. Setkávání se účastnili lidé zodpovědní za fungování školského systému zde v Bílině a další lidé, kteří se starají o obdobnou cílovou skupinu. Navržená opatření se zaměřují zejména na udržení současné kvality i kvality a požadují jejich další rozvoj. Politická reprezentace města po přečtení tohoto dokumentu zjistí hlavní zájmové oblasti. Obecně lze říci, že základní hodnotou, na kterou dokument apeluje, je rovnost příležitostí.

Tento dokument by se měl stát normativním dokumentem, tzn., měl by být zohledňován při veškerých relevantních rozhodnutích přijímaných politiky města (včetně rozpočtových opatření a přípravě projektů). Svého pravého významu dokument nabude, bude-li schválen radou či zastupitelstvem města.

Obecně lze doporučit plnění jednotlivých opatření dokumentu průběžně sledovat a případně též aktualizovat a měnit znění dokumentu. Strategie též může sloužit jako podklad pro vypracování místních akčních plánů, prostřednictvím nichž se bude implementovat OP VVV.

Seznam zkratk:

ČR	Česká republika
ČVT	Člověk v tísni, o. p. s.
DDM	Dům dětí a mládeže
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
IROP	Integrovaný operační program
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MÚ	Městský úřad
o. p. s.	Obecně prospěšná společnost
OP VVV	Operační program vývoj, výzkum a vzdělávání
OSPOD	Orgán sociálně právní ochrany dětí
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
SPC	Speciálně pedagogické centrum
SPU	Specifické poruchy učení
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
ŠVP	Školní vzdělávací program
ZŠ	Základní škola
ZŠP	Základní škola praktická

Seznam obrázků:

Obrázek 1 – Rozmístění základních škol v Bílině	7
Obrázek 2 – Vstupní prostor do ZŠ Aléská	11
Obrázek 3 – Průčelí ZŠ Lidická.....	13
Obrázek 4 – Atrium ZŠ Za Chlumem.....	15
Obrázek 5 – Mateřské centrum Klokánek při DDM Bílina.....	17
Obrázek 6 – práce dětí v přípravné třídě v ZŠ Za Chlumem.....	20
Obrázek 7 – Schéma vazeb pro naplnění lokálního vzdělávacího plánu	30
Obrázek 8 - Schéma intervence.....	30
Obrázek 9 – Schématické vyobrazení navržených opatření.....	53

Seznam tabulek:

Tabulka 1 - Vývoj obyvatelstva v Bílině	5
Tabulka 2 – Vzdělanostní struktura za ORP Bílina	6
Tabulka 3 – Vývoj počtu dětí v Bílině.....	6
Tabulka 4 - Struktura základních škol dle kapacity ve školním roce 2014/2015	17
Tabulka 5 - Odklady šk. docházky na školách v Bílině.....	17
Tabulka 6 - Orientační počet žáků s individuálním vzdělávacím plánem (06/2015):.....	18
Tabulka 7 - Orientační počet žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí (06/2015).....	18
Tabulka 8 – Silné stránky vzdělávání v Bílině.....	26
Tabulka 9 – Slabé stránky vzdělávání v Bílině	27

Editorial:

Zpracoval: Mgr. Libor Kudrna

Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a. s.

červen 2015

(nepublikováno)

Tento produkt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

